

מחובדים

חודש אייר תשפ"ו
תורה ד' • גליון מס': 24

מתחברים יחד לתורה של רבינו

מירון

בסקרית ספר

האש הבושרת כבתה,
הנפש ההומיה ביערות
מידון גוועה לה, ואז
גיליתי את רבינו מחדש
| סיפורו הבושר והמרגש
של מטייל

תעבירו באש

למה מדורה? סוד
האש בתורה ד' |
חיבור פנימי

מיניה וביה

הביאור המשולב
שכבש את לומדי
התורה הזמנית |
מדור קבוע חדש

ריקוד מעולם הבא

100 הקירבה מרחוק
מתגלה בין שבילי
יערות מידון | הניגון
בתווי זכרונות מתשפ"ד

הניחוח והרשימו

המבחן הגדול
שמתחיל רגע
אחרי | להחיות
את החיים

תשליך כל השנה

להחזיר את
המלכות ולחיות
מעין עולם הבא |
מכיד את זה

בתזכז

בס"ד • חודש
אייר תשפ"ו
תורה ד'
גליון מס': 24

ליגמד וליסבד

הביאור המשולב של פשט התורה
שכבש את לומדי התורה הזמנית - עכשיו
בהנגשה קבועה לקוראי מחוברים

06

כל מקום
יכול
להיות
מידון

אש בוערת ונפש הומיה
ששואגת בלילות ביערות
מירון, גוועת ומתרסקת
בעיר התורה | וכשהיא
מגלה את רבינו מחדש,
גם מירון עמוקה יותר

24

04	חיבור פנימי
12	חיבורים
14	מעמקי הבאר
15	חידת החודש
16	שיחת מתחברים
18	מכיר את זה
20	להחיות
22	הניגון
24	המטיילים
38	בעין העדשה

אתה לא ברשימת ההפצה של לטייל???

לא מקבל את החוברות והעלונים???

נשמח מאוד שגם אתה תקבל

גבאי בני הכנסת, אחראי קבוצות הלימוד בארה"ק, נציגי הישיבות והכוללים, המבקשים לקבל את חומרי
הלימוד של 'לטייל' נא לעדכן בהקדם את אחראי ההפצה הארצי של 'לטייל בתורתו'

התקשרו 055-672-8289

יו"ל ע"י לטייל בתורתו
קו 'לטייל': 04-627-7313
מייל: lb046277313@gmail.com
לפרסום בעלון יש לפנות למייל
אין המערכת אחראית על תוכן הפרסומות

מחובדים

הארנו כנו

בעז"ה את זמן עריכת המבחנים ושליחת החידושים עד לכ"ה באייר

לאחר פניות רבות שקיבלנו מלומדים בעקבות ימי המלחמה והסירדות הרבות שהיו בחדש ניסן, שביקשו להאריך את מועד סגירת המבחן הגדול ופרויקט 'לחדש בתורתו'

מאות דפי חידושים כבר נכתבו | כל עמוד חידושים מכל סוג שהוא מזכה בכרטיס להגרלות הענק

ניתן לשלוח את החידושים לאחד מנציגי לחדש בתורתו עד כ"ה באייר

או בשליחה לכתובת האימייל LB0774448521@gmail.com

לטייל בתורתו

לעירו ומקלה החבטנות בליקוי מור"ן

אשר יש חליפות למו?

משאירים דעת בעולם, כותבים חידושים!

פרויקט 'לחדש בתורתו' על תורה ד' תנינא יוצא לדרך בע"ה

הגרלות אדירות לכותבי החידושים

מספר חידושים	פרס
1000-2000	כרטיס 1000
2000-4000	כרטיס 2000
4000-8000	כרטיס 4000
8000-16000	כרטיס 8000
16000-32000	כרטיס 16000
32000-64000	כרטיס 32000
64000-128000	כרטיס 64000
128000-256000	כרטיס 128000
256000-512000	כרטיס 256000
512000-1024000	כרטיס 512000
1024000-2048000	כרטיס 1024000
2048000-4096000	כרטיס 2048000
4096000-8192000	כרטיס 4096000
8192000-16384000	כרטיס 8192000
16384000-32768000	כרטיס 16384000
32768000-65536000	כרטיס 32768000
65536000-131072000	כרטיס 65536000
131072000-262144000	כרטיס 131072000
262144000-524288000	כרטיס 262144000
524288000-1048576000	כרטיס 524288000
1048576000-2097152000	כרטיס 1048576000
2097152000-4194304000	כרטיס 2097152000
4194304000-8388608000	כרטיס 4194304000
8388608000-16777216000	כרטיס 8388608000
16777216000-33554432000	כרטיס 16777216000
33554432000-67108864000	כרטיס 33554432000
67108864000-134217728000	כרטיס 67108864000
134217728000-268435456000	כרטיס 134217728000
268435456000-536870912000	כרטיס 268435456000
536870912000-1073741824000	כרטיס 536870912000
1073741824000-2147483648000	כרטיס 1073741824000
2147483648000-4294967296000	כרטיס 2147483648000
4294967296000-8589934592000	כרטיס 4294967296000
8589934592000-17179869184000	כרטיס 8589934592000
17179869184000-34359738368000	כרטיס 17179869184000
34359738368000-68719476736000	כרטיס 34359738368000
68719476736000-137438953472000	כרטיס 68719476736000
137438953472000-274877906944000	כרטיס 137438953472000
274877906944000-549755813888000	כרטיס 274877906944000
549755813888000-1099511627776000	כרטיס 549755813888000
1099511627776000-2199023255552000	כרטיס 1099511627776000
2199023255552000-4398046511104000	כרטיס 2199023255552000
4398046511104000-8796093022208000	כרטיס 4398046511104000
8796093022208000-17592186044416000	כרטיס 8796093022208000
17592186044416000-35184372088832000	כרטיס 17592186044416000
35184372088832000-70368744177664000	כרטיס 35184372088832000
70368744177664000-140737488355328000	כרטיס 70368744177664000
140737488355328000-281474976710656000	כרטיס 140737488355328000
281474976710656000-562949953421312000	כרטיס 281474976710656000
562949953421312000-1125899806842624000	כרטיס 562949953421312000
1125899806842624000-2251799613685248000	כרטיס 1125899806842624000
2251799613685248000-4503599227370496000	כרטיס 2251799613685248000
4503599227370496000-9007198454740992000	כרטיס 4503599227370496000
9007198454740992000-18014396909481984000	כרטיס 9007198454740992000
18014396909481984000-36028793818963968000	כרטיס 18014396909481984000
36028793818963968000-72057587637927936000	כרטיס 36028793818963968000
72057587637927936000-144115175275855872000	כרטיס 72057587637927936000
144115175275855872000-288230350551711744000	כרטיס 144115175275855872000
288230350551711744000-576460701103423488000	כרטיס 288230350551711744000
576460701103423488000-1152921402206846976000	כרטיס 576460701103423488000
1152921402206846976000-2305842804413693952000	כרטיס 1152921402206846976000
2305842804413693952000-4611685608827387904000	כרטיס 2305842804413693952000
4611685608827387904000-9223371217654775808000	כרטיס 4611685608827387904000
9223371217654775808000-18446742435309551616000	כרטיס 9223371217654775808000
18446742435309551616000-36893484870619103232000	כרטיס 18446742435309551616000
36893484870619103232000-73786969741238206464000	כרטיס 36893484870619103232000
73786969741238206464000-147573939482476412928000	כרטיס 73786969741238206464000
147573939482476412928000-295147878964952825856000	כרטיס 147573939482476412928000
295147878964952825856000-590295757929905651712000	כרטיס 295147878964952825856000
590295757929905651712000-1180591515859811303424000	כרטיס 590295757929905651712000
1180591515859811303424000-2361183031719622606848000	כרטיס 1180591515859811303424000
2361183031719622606848000-4722366063439245213696000	כרטיס 2361183031719622606848000
4722366063439245213696000-9444732126878490427392000	כרטיס 4722366063439245213696000
9444732126878490427392000-18889464253756980854784000	כרטיס 9444732126878490427392000
18889464253756980854784000-37778928507513961709568000	כרטיס 18889464253756980854784000
37778928507513961709568000-75557857015027923419136000	כרטיס 37778928507513961709568000
75557857015027923419136000-151115714030055846838272000	כרטיס 75557857015027923419136000
151115714030055846838272000-302231428060111693676544000	כרטיס 151115714030055846838272000
302231428060111693676544000-604462856120223387353088000	כרטיס 302231428060111693676544000
604462856120223387353088000-1208925712240446774706176000	כרטיס 604462856120223387353088000
1208925712240446774706176000-2417851424480893549412352000	כרטיס 1208925712240446774706176000
2417851424480893549412352000-4835702848961787098824704000	כרטיס 2417851424480893549412352000
4835702848961787098824704000-9671405697923574197649408000	כרטיס 4835702848961787098824704000
9671405697923574197649408000-19342811395847148392898176000	כרטיס 9671405697923574197649408000
19342811395847148392898176000-38685622791694296785796352000	כרטיס 19342811395847148392898176000
38685622791694296785796352000-77371245583388593571592704000	כרטיס 38685622791694296785796352000
77371245583388593571592704000-154742491166777187143185408000	כרטיס 77371245583388593571592704000
154742491166777187143185408000-309484982333554374286370816000	כרטיס 154742491166777187143185408000
309484982333554374286370816000-618969964667108748572741632000	כרטיס 309484982333554374286370816000
618969964667108748572741632000-1237939929334217371445483264000	כרטיס 618969964667108748572741632000
1237939929334217371445483264000-2475879858668434742890966528000	כרטיס 1237939929334217371445483264000
2475879858668434742890966528000-4951759717336869485781933056000	כרטיס 2475879858668434742890966528000
4951759717336869485781933056000-9903519434673738971563866112000	כרטיס 4951759717336869485781933056000
9903519434673738971563866112000-19807038869347477943127332224000	כרטיס 9903519434673738971563866112000
19807038869347477943127332224000-39614077738694955886254664448000	כרטיס 19807038869347477943127332224000
39614077738694955886254664448000-79228155477389911772459328896000	כרטיס 39614077738694955886254664448000
79228155477389911772459328896000-158456310954779835444918657792000	כרטיס 79228155477389911772459328896000
158456310954779835444918657792000-316912621909559670889837315584000	כרטיס 158456310954779835444918657792000
316912621909559670889837315584000-633825243819119341779674631168000	כרטיס 316912621909559670889837315584000
633825243819119341779674631168000-1267650487638238683559349262336000	כרטיס 633825243819119341779674631168000
1267650487638238683559349262336000-2535300975276477367118698524672000	כרטיס 1267650487638238683559349262336000
2535300975276477367118698524672000-5070601950552954734237397049344000	כרטיס 2535300975276477367118698524672000
5070601950552954734237397049344000-10141203901105909468474794098688000	כרטיס 5070601950552954734237397049344000
10141203901105909468474794098688000-20282407802211818936949588197376000	כרטיס 10141203901105909468474794098688000
20282407802211818936949588197376000-40564815604423637873899177995152000	כרטיס 20282407802211818936949588197376000
40564815604423637873899177995152000-81129631208847275747798355990304000	כרטיס 40564815604423637873899177995152000
81129631208847275747798355990304000-162259262417694551495596711980608000	כרטיס 81129631208847275747798355990304000
162259262417694551495596711980608000-32451852483538910299119343961216000	כרטיס 162259262417694551495596711980608000
32451852483538910299119343961216000-64903704967077820598238687922432000	כרטיס 32451852483538910299119343961216000
64903704967077820598238687922432000-129807409934155641196477375844864000	כרטיס 64903704967077820598238687922432000
129807409934155641196477375844864000-25961481986831128239294675168928000	כרטיס 129807409934155641196477375844864000
25961481986831128239294675168928000-51922963973662256478589350337952000	כרטיס 25961481986831128239294675168928000
51922963973662256478589350337952000-103845927947324512957178700675904000	כרטיס 51922963973662256478589350337952000
103845927947324512957178700675904000-207691855894649025914357413351808000	כרטיס 103845927947324512957178700675904000
207691855894649025914357413351808000-415383711789298051828684826703616000	כרטיס 207691855894649025914357413351808000
415383711789298051828684826703616000-830767423578596103657369653407232000	כרטיס 415383711789298051828684826703616000
830767423578596103657369653407232000-1661534847157192207314719066814464000	כרטיס 830767423578596103657369653407232000
1661534847157192207314719066814464000-33230696943143844146294381336288000	כרטיס 1661534847157192207314719066814464000
33230696943143844146294381336288000-66461393886287688292588762672576000	כרטיס 33230696943143844146294381336288000
66461393886287688292588762672576000-132922787772575376585177525345152000	כרטיס 66461393886287688292588762672576000
132922787772575376585177525345152000-265845575545150753170355050690304000	כרטיס 132922787772575376585177525345152000
265845575545150753170355050690304000-53169115109030150634071001180608000	כרטיס 265845575545150753170355050690304000
53169115109030150634071001180608000-1063382302180603012681421002361216000	כרטיס 53169115109030150634071001180608000
1063382302180603012681421002361216000-2126764604361206025362842004722432000	כרטיס 1063382302180603012681421002361216000
2126764604361206025362842004722432000-4253529208722412050725684009444864000	כרטיס 2126764604361206025362842004722432000
4253529208722412050725684009444864000-8507058417444824101451368018889728000	כרטיס 4253529208722412050725684009444864000
8507058417444824101451368018889728000-1701411683488964820290273603777952000	כרטיס 8507058417444824101451368018889728000
1701411683488964	

אש אוכלת אש

את אש הטומאה.

"וזהו וכל דבר אשר יבא באש תעבירו באש, דבר זה בחינת מלכות, שנמשך בתוך הטומאה, בתוך חמימות היצר, תעבירו באש, תיקונו על ידי אש, היינו וידי דברים לפני תלמיד חכם".

האש הקדושה!

כך גם בעבודת התפילה, ישנה אש שלהבת של התלהבות דקדושה שעל ידה האדם מתפשט לגמרי מגשמיותו ומידותיו הרעים - הנאחזים בגופו החומרי. הקרירות והיובש נעלמים, ובמקומם עולה חמימות והתלהבות, בחמלת ה' עליו.

"וזה שאנו רואים, שלפעמים נתלהב אדם בתוך התפילה ואומר כמה תבות בהתלהבות גדול, זה בהמלת ה' עליו. וכשרואה אדם ההתנוצצות הזאת, תכף נתלהב נשמתו לדבקות גדול, לדבק את עצמו באור אין סוף".

וכיוון שתלמידי החכמים הם הם שורש התורה, האש הקדושה הבערת בהם היא חזקה ועוצמתית אף יותר מכל החמימות של היצר הרע. ובכוחה הכביר של אש הצדיקים לכבות ולשרוף את האש של חמימות היצר הבערת בתוכנו.

בל"ג בעומר, אצל רבי שמעון בר יוחאי, שהוא התלמיד חכם האמיתי, שורש התורה שגילה את כל נסתרות התורה, ואיך התורה היא שורש כל הבריאה ותיקונה, בהתאסף ראשי עם יחד כל שבטי ישראל - מתגלה המלכות של רשב"י בבחינת ויהי בישורון מלך. ובמקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנות, דווקא מתוך השם והפרסום הנפלא הנעשה על ידי האש, שמלהיבה ומרוממת את כל נפשות ישראל בהתלהבות ואש דקדושה. בתוך אותה גאווה קדושה, מתגלה הענווה הנפלאה שיש בכוחו העצום לכפר ולמחות את כל ההתלהבות והמשיכה לדברים הבאים מצד היצר הרע.

בר יוחאי נאדרת בגבורה, ובמלחמת אש דת - השערה, וחרב הוצאת מתערה, שלפת נגד צוהרדיך

הסוד שמאחורי מדורות ל"ג בעומר | בוערת בך אש זרה? תעביר אותה באש הקדושה | ל"ג בעומר מזדבק יסוד האש שבתוכנו | להצית התלהבות מחודשת בתפילה ועבודת ה'.

בוערת בך אש? תעביר אותה באש!

ל"ג בעומר זה חג של אש. כשהיינו ילדים סחבנו קרשים מערב פסח, הקמנו מדורות בנויות לתלפיות במשך חודשים, עם בובות המן תלויות לתפארה, ובכמה שעות של בעירה האש כילתה את הכל.

כשהתבררנו, כבר לא סחבנו קרשים, אבל עדיין רקדנו סביב המדורה, פיזמנו את שירי 'בר יוחאי' על מלחמת 'אש דת השערה', וחיממנו את הנשמה לאורה ולחומה של המדורה.

הבנו, של"ג בעומר זה לא רק מדורות של אש, אלא משהו הרבה יותר עמוק. בל"ג בעומר מתגלה תורת הנסתר. אורו של רשב"י התגלה ובא לעולם, ועל ידו ייצאו בני ישראל מהגלות. את המדורות קצת שכחנו. אמנם גם במירון יש הדלקות וזה בוודאי נשגב ונורא - אך מה באמת העניין של אותם הדלקות? מה הקשר בין האש הגדולה לצדיק ולתיקוניו שהוא פועל בעולם?

אכן, הסברים רבים נכתבו בספרים על עניין ההדלקות והקשר המיוחד בין רשב"י לאש, אך עדיין, כשאנו הולכים עם תורה, מתגלים בכל פעם טעמים וביאורים חדשים הנוגעים אלינו ממש לכל אותם מנהגים נשגבים.

בתורה ד', רבינו מקדיש אריכות גדולה לקשר הטמיר שבין הצדיקים, או כלשונו הקדושה - 'תלמידי חכמים', לבין מהותה של האש.

זינוך יסוד האש

אך קודם שנפתח את דברי רבינו על הקשר בין התלמיד חכם לאש, נקדים לבאר את ההקשר הרחב יותר של האש בתורה זו.

העולם כולו מורכב מארבעה יסודות, עפר, מים, רוח, אש. כנגד אותם ד' יסודות ישנן ארבע קומות בבריאה. דומם צומח חי מדבר. וכפי שמבואר בדברי רבינו היסודות והקומות

האלו מקבילים לארבע רבדים של מידות ועניינים שכל אדם צריך לתקן:

יסוד העפר ומדרגת הדומם - כנגד העצבות ותולדותיה.

יסוד המים ומדרגת הצומח - מקבילים לתאוות התענוגים.

יסוד הרוח ומדרגת החי - מקבילים למדרגת דברים בטלים.

יסוד האש ומדרגת המדבר - מקבילים לגאווה וכעס.

התיקון של כל המדרגות, היסודות, והמידות הרעות, כולם נעשים על ידי התקרבות אל הצדיק, כפי שמבואר באריכות בתורה.

אך על יסוד האש רבינו מרחיב באופן מיוחד:

"וזה בחינת החזרת המלכות לשרשה, פי שרש המלכות הוא אש, והתורה נקראת אש שמשם המלכות, כמו שכתוב הלא כה דברי באש, וכתוב בי מלכים ימלוכו, ועיקר התורה הם התלמידי חכמים".

כל אשר יבוא באש...

האש, כפי שאנו מכירים אותה בחיינו, יכולה להופיע בשתי צורות מנוגדות לחלוטין. כשהיא מופיעה בצורה לא מווסתת - כשאין אחדות בעולם והצירופים התקלקלו - היא מתגלה כ'חמימות היצר'.

זוהי אש הבערת באדם ודוחפת אותו לדברים שאינם טובים (ובעומק המאמר הכוונה שאש הגאווה מולידה חמימות של מים לתענוגים לא ראויים).

האש הזו מרגישה לעיתים כבלתי ניתנת לשליטה, להבותיה משתוללות ומכלות כל חלקה טובה בנפש, וכך האדם מוצא את עצמו שבו בתוך אש זרה ששולחת בו את לשונותיה הבלתי ניתנות לכיבוי...

מנגד, קיימת אש טובה וקדושה. דיבורי התורה והתפילה, ודיבורי הווידי שמתוודים לפני הצדיק, שיוצאים בחמימות קדושה מתוך חרטה - הם, כמו אש יוקדת ששורפת ומכלה

המבחנים

של לטייל בתורתו

המבחן האבוד

מבחן אמריקאי על פשט התורה

7 שאלות | רמה קלה | מתחלף בכל שבוע
המבחן הבסיסי על פשט התורה - סיכום שבועי ברור לפי סדר הלימוד. פתוח לכל מי שלומד, פשוט, קל ושווה להצטרף.

הגרלה שבועית:

3 זוכים - 200 ₪ | 10 זוכים - 100 ₪

השאלה האבודה
האמריקאית (המבחן הבן-חובש)

10 שאלות | רמה מאתגרת | פעמיים בחודש | ללא הגרלות

שאלות המעוררות מחשבה ומובילות להתבוננות והעמקה בקשרים ונקודות חשיבות שבתורה.

האל! המבחן האבוד האיון

10 שאלות מאתגרות על פשט התורה

מבחן מתחלף בכל שבוע

מבחן של דיוק ושלטיה בפשט התורה עצמו. מיועד ללומדים ששמו לב לפרטים ודקדקו בלשון, ורוצים לבחון רמת הבנה גבוהה ומדויקת יותר.

הגרלה שבועית:

3 זוכים - 500 ₪ כל אחד

המבחן המסב

מבחן מקיף על כל התורה הנלמדת

60 שאלות על פשט התורה בשלב מתקדם של ההליכה עם התורה נפתח מבחן סיכום אחד, מקיף ומשמעותי, המסכם את כל התורה שנלמדה.

פרטים גבוהים במיוחד בשווי אלפי שקלים | מועד הפתיחה יפורסם בהמשך

השאלה האבודה

שאלה אחת המתפרסמת אחת לשבועיים

שאלה העולה מתוך קשרי התורה. הלומדים מוזמנים לכתוב את תשובתם האישית, כל אחד כפי רוחב הבנתו האישית בלימוד.

הגרלה: 500 ₪ לחזקה אחד

חידו אלון החובש

חידה חודשית מתוך מגזין "מחוברים"

כתב צופן המסתיר מושג, נושא או דמות מתוך התורה. הלומדים מוזמנים לפענח את החידה ולשלוח את פתרונם.

הגרלה: 500 ₪ לחזקה אחד

קו לטייל 04.6277.313
נדרים פלוס שלוחת לטייל

לומדים • נבחנים • זוכים

המבחנים

לטייל בתורתו

לעידוד העמקה והתבוננות בליסקי סוהרין

מינייה זכיה

פשט התורה • ביאור משולב שווה לכל נפש

מבוא: תורה זו נאמרה בחג השבועות (תקס"א או תקס"ב) בעיר זלאטיפולי. התורה מיוסדת על הפסוק הראשון מעשרת הדיברות שנאמר מפי הגבורה במתן תורה בהר סיני.

בתורה זו רבינו עוסק בדרך לקיום הציווי הנסתר שבפסוק זה, והיא לבוא למדרגה גבוהה של השגה מעין עולם הבא לדעת שכל מאורעותיו של האדם הם לטובתו, וכפי שמבואר בהמשך התורה היא מדרגת ביטול גבוה והתפשטות הגשמיות.

בתוך התורה רבינו מפרט מה הם הכוחות שמונעים את האדם מלבוא למדרגה זו, ומה הם הדרכים והעצות להגיע למדרגות אלו.

תורה ד' קמא
אנכי ה'
אלקיד

חלק א'

לְשׁוֹן רַבִּינוּ וְכַרוֹנוּ לְבִרְכָה^א

אָנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים (שְׁמוֹת ב):^ב

[א] כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ את הידיעה השלימה שְׁפָל מְאוּרְעוּתוֹ - הן הדברים הטובים והן הדברים שנחשבים לדין ודבר רע, כולם הם לְטוֹבָתוֹ^ג גם אם אינם מורגשים אצלו עכשיו כדברים טובים, וְזֹאת הַבְּחִינָה שֶׁאָדָם מְשִׁיג בִּיְדֵיעָה שְׁלִימָה זוּ הִיא מְעִין הַמְּדַרְגָה אֵלֶיהָ יִגִּיעַ הָאָדָם בְּעוֹלָם הַבָּא, ומדרגה זו באה לידי ביטוי בכך שהוא תמיד מודה ומהלל את ה', כְּמוֹ שֶׁבְּתוֹבֵי שְׁדוּד הַמֶּלֶךְ אָמַר בְּעַת שְׁבִרְחָ מִשְׁאוֹל (תְּהִלִּים נו) "בַּה' אֶהְלֵל {דְּבָרֵי} פְּאֵלֵהִים אֶהְלֵל דְּבָרֵי"^ד, דהיינו שהן בזמן שיש מאורעות שהם מצד מידת הדין שבשם אלוקים, והן כאשר יש חסדים מצד שם ה' הוא הילל והודה לה'.

עד עתה רבינו ביאר את עצם ההשגה והבחינה מה הפירוש שאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו, ועתה מביא את הראיה ואסמכתא לכך מדברי חז"ל:

וְזֹאת הַבְּחִינָה שֶׁהָאָדָם יוֹדֵעַ שְׁכָל מְאוּרְעוּתוֹ הֵם לְטוֹבָתוֹ הִיא מְעִין עוֹלָם הַבָּא, וְהִרְאִיהָ לָכֵךְ הִיא כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ וְ"ל בַּגְּמָרָא (פְּסָחִים נ) עַל הַפְּסוּק "בְּיוֹם הַחַוָּא

- א. בחיי מוהר"ן (שמח) מובא שבתורות שהם לשונו הקדושה, אפשר לדקדק כמו במקרא.
- ב. פסוק זה הוא הפסוק הראשון מעשרת הדברות שנאמרו לכל נשמות ישראל במעמד הר סיני. פסוק זה הינו לרוב השיטות המצווה הראשונה והכללית בכל מצוות התורה, דהיינו שהיא כוללת את כל מצוות התורה. רבינו צייטס כאן רק חלקו הראשון של הפסוק, והמשך הפסוק הוא "לא יהיה לך אלוהים אחרים על פני" (עיין לקמן אות ה' היטב).
- ג. לכאורה יש לעיין מדוע רבינו נקט כאן את הלשון 'יודע', הרי בפשטות לא שייך להגיע למדרגה של ידיעה ממש שכל מאורעותיו הם לטובתו, אלא באמונה לבד ניתן להאמין שאכן כל מאורעותיו הם לטובתו.
- ד. הלשון 'מאורעותיו', מורה בפשטות על כל המקרים שמתרחשים לאדם. ולפי זה יש לעיין מה חידוש יש בכך שאדם יודע שמאורעות טובים הם לטובתו, ולכאורה עיקר הדגש היה צריך להיות על כך שהאדם יודע שכל הדברים הלא טובים הם לטובתו (ואפשר שבלשון חז"ל המילה מאורע מתפרשת דווקא על דברים שאינם טובים, ויש לעיין).
- ה. יש לעיין בלשון זו שמשמעותה שגם אם הדברים אינם טובים בעת זו הם יהיו טובים בעת אחרת, כמו שאומרים לאדם שצריך לקחת איזה תרופה קשה, שהיא אכן לא נעימה אבל זה לטובתו. וזה שונה מההבנה הפשוטה שהדברים שקורים עם האדם הם טובים עכשיו ממש, ודוק.
- ו. לכאורה כל ההבאה של ראייה ופסוק זה מיותרת לגמרי, ואין מצד פשט הדברים שום תוספת לעיקר דברי רבינו באות זו, שהרי עיקר הראיה שההשגה של ההכרה שכל מה שקורה לאדם זה לטובתו נמצאת בדברי חז"ל בפסחים המובאים אחר כך בדברי רבינו, ויש לעיין לצורך מה רבינו הביא פסוק זה (ולכשנסת לעקוף את הפסוק בדברי רבינו, יראה כל לומד שלכאורה לא חסר כלום בדבריו הקדושים), ועיין בכלל ב' בח"י הכללים.
- ז. בדפוס תקפ"א המילה 'דבר' הושמטה בחלקו הראשון של הפסוק, ויש לעיין האם יש לכך טעם מתוך קשרי התורה.
- ח. בפסוק עצמו, סדר הפסוק הינו הפוך מלשון רבינו בתורה - "באלוקים אהלל דבר בה' אהלל דבר", וגם בגמרא פסוק זה מובא בסדר הפוך, לא כמו שכתוב בפסוק.

יְהִי ה' אֶחָד^ט וְשִׁמוֹ אֶחָד וְכוּ', וְהִקְשִׁינוּ שֵׁם בַּגְּמָרָא, וְכִי הָאִידִנָּא לֹא הוּא אֶחָד - וְכִי עַכְשָׁיו בְּעוֹלָם הַזֶּה אֲפֻשֶׁר לומר ח"ו שה' אינו אחד, הלא בוודאי גם עכשיו ה' הוא אחד, אז מדוע כתוב בפסוק בלשון עתיד, שרק אז בעולם הבא יהיה ה' אחד, וְתַרְצֵנוּ שֵׁם חֻכְמֵינוּ וְ"ל שֶׁהַחִילוּק אִינוּ מַצִּד ה' בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא בּוֹדָאִי אֶחָד גַּם עַתָּה, אֲלֵא מַצִּד הַהִנְהָגָה שֶׁלְנוּ יֵשׁ חִילוּק, כִּי הָאִידִנָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, מְבָרְכִין עַל הַטּוֹבָה הַטּוֹב וְהַמְטִיב, וְעַל הַרְעָה דִּינֵין אִמַּת דִּהִינֵין שִׁישׁ חִילוּק בֵּין הַמְּאוּרְעוּת, וְעַל הַדְּבָרִים הַטּוֹבִים אֲנוּ מְבָרְכִים הַטּוֹב וְהַמְטִיב, מֵה שְׁאִין כֵּן עַל דְּבָרִים לֹא טוֹבִים מְבָרְכִים דִּינֵין הָאִמַּת, וְלְעֵתִיד, כּוֹלֵוּ הַטּוֹב וְהַמְטִיב וְכָל הַבְּרָכוֹת יִהְיוּ רַק הַטּוֹב וְהַמְטִיב, שִׁיְהִיָּה שֵׁם ה', וְשֵׁם אֱלֹהִים, אַחֲרֵי הַבְּרָכָה^י כִּי הָאָדָם לֹא יִרְאֶה חִילוּק בֵּין דְּבָרִים שְׁנֵאִרִים כְּרַעִים לְדְבָרִים שְׁנֵאִרִים כְּטוֹבִים מַחְמַת גּוֹדֵל הַהִשְׁגָה שִׁיִּדַע שֶׁהַכּוֹל לְטוֹבָתוֹ^י.

עד כה התבאר שכאשר אדם זוכה לדעת שכל מאורעותיו לטובתו. הוא נמצא במדרגה שהיא מעין עולם הבא. ועתה מבאר מהו התנאי להשגת מדרגה זו, ומה על האדם לעשות כדי לקיים את התנאי:

ב וְזֹאת הַבְּחִינָה שֶׁל מְעִין עוֹלָם, דִּהִינֵינוּ לְדַעַת שֶׁהַכּוֹל לְטוֹבָתוֹ, אִי אֲפֻשֶׁר לְהַשִּׁיג בְּדַעַתוֹ, אֲלֵא בְּשִׁמְעוּלָהּ בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקְרוּשָׁה מִהַגְּלוּת מִבֵּין הָעַבְדִּים^י, כִּי הַמַּלְכוּת הָאִמִּיתִית דְּקְדוּשָׁה הִיא שְׁמַגְלָה שֶׁרַק ה' הוּא הַמֶּלֶךְ בְּעוֹלָם וְאִין עוֹד כּוֹחַ אַחַר זוֹלָתוֹ, כִּי הוּא אֶחָד תְּמִיד, גַּם עַתָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה. אֲלֵא שֶׁהַמַּלְכוּת דְּסַט"א מְסַתִּירָה אֶת מַלְכוּת ה', כִּי עַכְשָׁיו בְּעוֹלָם הַזֶּה הַמַּלְכוּת וְהַמְּשַׁלָּה לְהָעַבְדִּים^י, וְלֹא רוֹאִים בְּצוּרָה נִיכְרַת לְכָל כִּיצַד ה' הוּא מֶלֶךְ אֶחָד עַל כָּל הָעוֹלָם, וְכִשְׁבִּיל זֶה - בְּגַלְל שִׁישׁ מַלְכוּת וּמְשַׁלָּה גַּם לְעַבְדִּים^י, נִקְרָאִים הָעַבְדוֹת אֱלִילִים שְׁלָהֶם (שֶׁל הָעַבְדִּים) בְּשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרֵים^י, כִּי הֵם יוֹנְקִים אֶת

- ט. עיין שם בגמרא (על פי כלל ה') וראה כיצד כל המשך הגמרא (וכן מה שמובא קודם לכן בגמרא) הכל קשור לדברי רבינו במאמר.
- י. עיין בהערה הקודמת, ובדברי הגמרא שם מבואר שמה שכתוב בפסוק שיהיה ה' אחד ושמו אחד, הכוונה לשם 'אדני' שהוא האופן בו אנו קוראים את שם הוי"ה, ואין הכוונה על שם אלוקים, וצ"ע.
- יא. הלשון 'אחדות אחד' צ"ע, שהרי לכאורה צריך לכתוב 'שיהיה שם ה' ושם אלוקים אחד', ומה שייך כפל המילים 'אחדות אחד'.
- יב. יש להקשות, הלא אם לעתיד כל מה שיתרחש בעולם יהיה רק דברים טובים בפועל, אם כן אין בכך כל חידוש שלעתידי יברכו רק הטוב והמטיב, שהרי בפועל כל המאורעות יהיו רק מאורעות טובים, ומה יש להשוות ולהקביל את העולם הזה מול העולם הבא בעניין הברכות, ולומר שיש כאן ב' מדרגות בהשגה, הרי השינוי הוא במציאות ולא בהשגה? ודוק.
- יג. יש לעיין האם מה שרבינו מכנה את הגויים בשם 'עבדים' יש לזה כוונה מיוחדת בתורה זו, שהרי בכל תורה מכנה את אומות העולם בכינויים שונים, ועל כן בהכרח יש לזה כוונה וביאור מיוחד מתוך קשרי התורה.
- יד. כלשון הפסוק שעליו סובבת ומיוסדת תורה זו, "אנוכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים, לא יהיה לך אלהים אחרים על פני".

כוחם מִבְּחִינַת מַלְכוּת דְּקְדוּשָׁה, הַנִּקְרָא אֱלֹהִים - כי באמת אין להם כוח אמיתי נפרד ממלכות ה' שהיא אחד ממש, אך הם יונקים כוח ממלכות דְּקְדוּשָׁה. והראיה לכך שמלכות דְּקְדוּשָׁה היא שם אלוקים, כְּמוֹ שֶׁבְּתוֹב (תהלים עד) "אֱלֹהִים מִלְּפִי מִקְדָּם"^ט, ומפסוק זה שנזכר בו 'מלכות' יחד עם שם 'אלוקים', נלמד שזה בחינה אחת. וּבְשִׁמְעֵלִין בְּחִינַת מַלְכוּת מִבֵּין הָעוֹבֹם, שזה התנאי להשגת הידיעה שכל מאורעותיו הם לטובתו, אִזֵּי נִתְקַיֵּים (שם מז) כִּי "מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים"^ט, שהמלכות דְּקְדוּשָׁה שבשם אלוקים היא המלכות היחידה בעולם, ללא שום כוח אחר המתדמה להיות מלכות נפרדת.

עד עתה התבאר מהו התנאי להשגת הידיעה שכל מאורעותיו הם לטובתו, ועתה מבאר כיצד יוכל לקיים תנאי זה בפועל, ולהעלות מלכות ה' מהגלות שבין העכו"ם:

ג וְאִי אֶפְשָׁר לְהָשִׁיב הַמְּלוּכָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלִדְעַת שְׂכָל מְאוֹרְעוּתוֹ לְטוֹבָתוֹ, אֶלְאֵ עַל יְדֵי ווִידוּי דְּבָרִים לְפָנֵי תַלְמִיד חֶכֶם שִׁיתוּדָה לְפָנָיו וְיִסְפַּר לוֹ כָּל לִיבּוֹ (וכמו שיתבאר בהמשך התורה עניינו של וידוי זה^ט), וְעַל יְדֵי זֶה מִתְקַן אֶת הַמְּלָכוֹת מִקְלָקוּלָהּ, וְאִף מַעֲלָה אֶת בְּחִינַת מַלְכוּת לְשִׁרְשָׁהּ, שֶׁזֶה עוֹד יוֹתֵר גְּבוּהָ מִמָּה שֶׁהֵייתָה קוֹדֵם הַקְּלָקוּלָהּ^ט.

אחר שגילה את עיקר התיקון לנפילת המלכות ולגלותה אצל העכו"ם, שתיקון זה נעשה ע"י הוידוי לפני התלמיד חכם, מלביש עניין זה בתוך פסוק, ובהמשך התורה (אותיות ה' ו' ז') ירחיב לבאר את עצם התיקון הנפעל ע"י הוידוי, איך הוא נעשה ומה עניינו:

וְזֶהוּ פִּירוּשׁ הַפְּסוּק הַקּוֹרֵא לְעַם יִשְׂרָאֵל לְשׁוּב בְּתוֹבָה (הושע יד) "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵלַי ה'", קחו עמכם דברים' וְזֶהוּ ווִידוּי דְּבָרִים כְּפִשׁוּטוֹ, שֶׁהָאָדָם יתוודה על כל מעשיו, ונכלל בזה עוד ביאור^ט; שה'דברים' זֶה בְּחִינַת מַלְכוּת, דֵּהֵינּוּ שֶׁעֲצָם מֵהוּ

טו. לפי פשט הדברים, פסוק זה הובא בדבריו הקדושים רק כדי ללמד ששם אלוקים רומז למלכות, אך לפי זה צ"ע מהיכן רבינו מביא ראיה לכך שהיניקה של האילים היא משם אלוקים? ועיין היטב בלשון הפסוק וצ"ב.
טז. עיין שם בפסוקים שמדברים על המלכות של העכו"ם שמתבטלת ומושפלת תחת מלכות ה' וישראל.
יז. עצם המושג 'וידוי לפני צדיק ותלמיד חכם', שהוא דבר שאינו מובן לכאורה לרובא דעלמא, יתבאר בהרחבה במקו"א.
יח. ביאור זה מוכרח מתוך דברי רבינו ולשונו הקדושה, שיש שתי שלבים, הא' הוא תיקון המלכות, שאז חוזרת המלכות להיות כמו שהיה קודם נפילתה. ב' הוא העלאת המלכות לשורשה העליון.
יט. דהיינו שרבינו דורש את הפסוק באופן כפול, דרשה ראשונה כפשוטם של דברים, שה'דברים' המזכרים בפסוק זה וידוי דברים, ואז חוזר ודורש את המילה 'דברים' בפירוש פנימי, שהכוונה ל'מלכות'.

שמתוודה הדיבורים האלו הם בחינת מלכות, כְּמוֹ שְׂמוּבָא בַחז"ל שֶׁלֶשׁוֹן זֶה מוֹרָה עַל מַלְכוּת, שֶׁה' אָמַר לְמִשָּׁה בְּיוֹם פְּטִירָתוֹ לְעֵנִיין הִנְהַגְתָּ עִם יִשְׂרָאֵל, שִׁיהוּשֶׁע לֹא יִנְהַיֵּג אֶת עַם יִשְׂרָאֵל יַחַד עִם הַזְּקֵנִים, אֲלֵא "דְּבַר אֶחָד לְדוֹר, וְאִין שְׁנֵי דְבָרִים לְדוֹר"^ט, הרי מבואר ש'דְּבַר' הוּא לְשׁוֹן מְנַהֵיג וּמוֹשֵׁל, וּמִכָּאן מְבֹאֵר ש'דְּבָרִים' זֶה בְּחִינַת מַלְכוּת.

והמשך הפסוק מתבאר על עניין זה, שתהיה לדברים בעצמם תיקון ועליה: "וְשׁוּבוּ אֵלַי ה'", שִׁיתְקַנּוּ וְיַעֲלוּ ע"י הוִידוּי אֶת הַדְּבָרִים שֶׁל הוִידוּי בְּעֲצָמוֹ, אֶת בְּחִינַת מַלְכוּת שִׁישׁ בְּדְבָרִים הַלְלוּ, שֶׁהַמְּלָכוֹת הֵיא בְּחִינַת אֱלֹהִים, וְהַעֲלִייה שֶׁלָּהֶם הֵיא אֵלַי ה', הֵינּוּ כְּנִלְ בְּתַחֲלִית אוֹת א', שֶׁהַעֲלִייה שֶׁל הַדְּבָרִים זֶה ע"י שְׂמִייע לְבְחִינַת "בַּה' אֶהְלֵל דְּבַר, בְּאֱלֹהִים אֶהְלֵל דְּבַר", שִׁיהִלֵּל עַל אוֹתָם דְּבָרִים גּוֹפֵא, הֵינּוּ שִׁידְע ע"י הוִידוּי שֶׁכָּל מְאוֹרְעוּתוֹ כּוֹלֵם לְטוֹבָתוֹ, אִף עַל פִּי שְׂאִינִם נִרְאִים וּמוֹרְגָשִׁים כֵּךְ, וְיִבְרַךְ עַל כָּל הַדְּבָרִים הַטּוֹב וְהַמְּטִיב^כ.

אחר שהתבאר באותיות א' ב' ג' כללות השגת המאמר, שיש מדרגה של מעין עולם הבא, והיא שהאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו, והתנאי להשגה זו היא ע"י העלאת המלכות של ה' מהגלות שבין העכו"ם, וזה נעשה ע"י וידוי דברים לפני תלמיד חכם אמיתי. באותיות הבאות רבינו מרחיב לבאר את כל העניינים שהוזכרו בקיצור באותיות אלו. ובתחילה מרחיב לבאר את עניין הדעת שהוזכרה באות א':

[ד] וּבְשִׁידְע כָּל זֹאת - דֵּהֵינּוּ שְׂכָאֲשֶׁר הָאָדָם יִגִּיעַ לְמִדְרָגָה זֹאת שֶׁל יְדִיעַת הַדְּעַת שְׂכָל מְאוֹרְעוּתוֹ הֵם לְטוֹבָתוֹ (ע"י העלאת המלכות מכוח הוידוי), נִקְרָא שֶׁהוּא יוֹדֵעַ יְדִיעָה שְׂלִמָּה^כ בִּידְעוּתוֹ יִתְבַרַךְ.

כִּי עֵינֵךְ עֵנִינָה שֶׁל סְפִירַת הַדְּעַת, הוּא אַחְדוּת שֶׁל ה' חֲסָדִים וְגִבּוּרוֹת כְּמִבּוֹאֵר בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, שֶׁזֶה נִקְרָא דְּעַת בְּפִנְיִמִיּוֹת הַתּוֹרָה, וּבִיאוֹר הַדְּבַר מֵהוּ אַחְדוּת הַחֲסָדִים וְהַגִּבּוּרוֹת, הֵינּוּ שֶׁהָאָדָם לֹא יִחְלֹק

כ. עיין בגמרא בסנהדרין ה', ויש לדקדק האם ההנהגה ע"י "דבר אחד לדור", היא קשורה לגילוי אחדות ה' בעולם, שזה כל עניינו של מאמר זה, שיתגלה הבחינה ש'והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד"?

כא. מלשון הפסוק ופשטותו משמע, שהוידוי אינו נעשה נוכח התלמיד חכם, אלא נוכח ה', ויש לעיין היכן רמז בפסוק זה גם עניינו של התלמיד חכם, שהוידוי צריך להיעשות לפניו.

כב. עיין לעיל הערה 5, וכן מבואר בלשון הברכה 'הטוב והמטיב', שהטוב העכשווי הוא מה שכל המאורעות כולם ייטיבו אותו בעתיד, גם אם עכשיו הם אינם מורגשים בחוש כדברים טובים.

כג. יש לעיין מה עניין הידיעה השלימה שנכנסה לתוך דבריו הקדושים כאן, והאם היא קשורה לכל מהלך התורה?

מחמת אהבה שהקב"ה אוהב אותנו, וכתוב עוד¹² בפסוק (עמוס ג*) "רַק אֶתְכֶם יִדְעֵתִי מִכֹּל מְשַׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה עַל כֵּן אֶפְקֹד עֲלֵיכֶם עֲוֹנוֹתֵיכֶם" שבפסוק זה מוזכרת ה'דעת', שהיא אחדות של חסדים וגבורות, שמחמת אחדות זו, הקב"ה פוקד על האדם את עוונותיו, בשונה מאומות העולם שגם כאשר הם עושים רע הקב"ה לא מעוררם מחמת שאין לו אהבה אליהם כמו אהבתו לישראל¹³.

באות ד' הרחיב לבאר את המובא בקצרה באות א', ועתה ממשיך לבאר באות ה' את עניין העוונות, שעל ידם המלכות יורדת בגלות, וכיצד ע"י הוידוי יוצאת המלכות מגלותה:

[ה] וְעֲוֹנוֹתַי שֶׁל אָדָם שֶׁהֵם אֵלוּ הַגֹּרָמִים לָאָדָם אֶת יִסּוּרָיו [כמבואר בפסוק שבסוף האות הקודמת], הֵם נִמְצָאִים עַל עֲצֻמוֹתַי בְּצוּרַת חֲקִיקָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב עַל רִשְׁעֵי מִצְרַיִם (יחזקאל לב*) "וְתָחִי עֲוֹנוֹתֵם חֲקוּקָה עַל עֲצֻמוֹתֵם", וְהֵם עֲצֻמֵּם יַעֲנִישׁוּ אוֹתָם.

וְכָל עֲבִירָה מֵהַאִיסוּרִים הַמוֹזְכָּרִים בַּתּוֹרָה, יֵשׁ לָהּ צִירוּף אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַמִּילִים הַכְּתוּבוֹת בַּאִיסוּר זֶה בַּתּוֹרָה, וְכִשְׁהָאָדָם עֹבֵר אֵיזָה עֲבִירָה מֵאוֹתָם עֲבִירוֹת ח"ו, אֲזִי נִחְקָק אוֹתוֹ צִירוּף רַע הַמוֹרֵכֵב מֵאוֹתָם אוֹתִיּוֹת וּמִילִים שֶׁכְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה, עַל עֲצֻמוֹתַי בְּאוֹפֵן שֶׁל צִירוּף רַע, לֹא כְּמוֹ שֶׁהוּא כְּתוּב בַּתּוֹרָה, וְעַל יָדֵי זֶה מִכְּנִים בְּחִינַת הַדְּבוּר שֶׁל הַלֹּא הָיָה שְׁעָבֵר, שֶׁכִּפִּי שֶׁהוּא כְּתוּב בַּתּוֹרָה הוּא צִירוּף טוֹב, שֶׁמִּבְטָא וּמְגַלָּה אֶת מַלְכוּת ה' שֶׁבִּהְנַחְתָּהּ אֶסֶר לַעֲשׂוֹת דָּבָר זֶה, וְעַתָּה הוּא נִכְנָס ע"י הַיְפּוּךְ הַצִּירוּף בְּתוֹךְ הַפּוֹמָאָה - תַּחַת מִמְשַׁלַּת הַעֲכוּ"ם. הַיְיִנוּ שְׂמִכְנִים בְּחִינַת מַלְכוּת - דֵּהֵיִינוּ צִירוּף הַאֲוִתִּיּוֹת שֶׁל הַדִּיבּוּר הַזֶּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת דְּבַר אֶחָד לְדוּר, שֶׁזֶהוּ דִּיבּוּר שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת, הוּא מִכְּנִים אוֹתָהּ - אֶת הַמַּלְכוּת, בְּתוֹךְ הָעֲבוּ"ם כִּי נַעֲשֶׂה עֲכָשִׁי צִירוּף רַע

כו. ועל פי כלל ט"ז יש לעיין מדוע רבינו הביא שתי ראיות? עיין היטב בביאור כלל זה.
כז. ויש להבין מדוע הדברים הטובים הם גם חלק מאהבתו, הרי מפסוקים אלו מבואר שהיחסים הם הוכחה לאהבתו יותר מהדברים הטובים ח"ו? וצ"ע.

בֵּין חֶסֶד לְדִין אֵלָּא כֹּל מֵאוֹרְעוֹתַי, הַטּוֹבִים וְהָרָעִים, יֵהִיוּ שְׁווִים אֲצִלּוֹ וְלֹא יִהְיֶה חִלּוּק בֵּינֵיהֶם, וְיִכְרַךְ עַל כּוֹלָם הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, כִּי מֵה שְׁרוּאָה בְּחוּשׁ שֶׁהוּא טוֹב שְׁווֹה אֲצִלּוֹ לְאוֹתָם דְּבָרִים הַבָּאִים מִצַּד מִידַת הַדִּין, שֶׁאֵין רוּאָה וּמִבֵּין כִּיצַד הֵם טוֹבִים.

בְּקֹטֵעַ הָאֲחֵרוֹן הַתְּבָאָר מֵהוּ 'כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכֹּל מֵאוֹרְעוֹתַי הֵם לְטוֹבוֹתַי, וְעַתָּה מִמְּשִׁיךְ לְבָאָר אֶת הַמֵּאֵמֶר חֲז"ל הַמּוֹבָא לְעִיל אוֹת א' בִּיתֵר בִּיאוּר:

וְזֶה נִכְרָא ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד שֶׁזֶה אֲחֵדוֹת שֶׁל חֲסָדִים הַרְמוּזִים בְּשֵׁם ה', וְגִבּוּרֹת הַרְמוּזִים בְּשֵׁם אֱלוֹקִים, הֵם כּוֹלָם אֶחָד, כְּמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ ז"ל שֶׁלְעֵתִיד יִהְיֶה אֲחֵדוֹת גְּמוּר דֵּהֵיִינוּ הָאֲחֵדוֹת הַקִּיּוּמָה גַּם עַתָּה תִּהְיֶה גְלוּיָהּ, שִׁיחִיָּה כּוֹלּוֹ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב¹⁴.

וְזֶה ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד. 'שְׁמוֹ' זֶה בְּחִינַת אֱלֹהִים מַלְכוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוּאֵל ב ח) וַיַּעַשׂ דָּוִד שֵׁם, שֶׁפִּירוּשׁוֹ שֶׁל אוֹתוֹ 'שֵׁם' הוּא פֶּרְסוּם שֶׁל מַלְכוּת. וּבִיאוּר הַמִּילָה 'אֶחָד' הַמוֹזְכָּר פַּעֲמִיִּים בַּפְּסוּק, הוּא שֶׁאֶחָד זֶה גִּמְטְרִיא אֶהְבָּה (13), וְעַתָּה הַפְּסוּק מֵתְבָאָר כֵּךְ "ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד", חֵיִינוּ חֵן שֵׁם ה' שֶׁהוּא מוֹרָה עַל מִידַת רַחֲמִים¹⁵ שֶׁמִּמְנָה מִשְׁתַּלְשָׁלִים הַמֵּאֹרְעוֹת הַטּוֹבִים, חֵן שְׁמוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם אֱלֹהִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת דִּין שֶׁמִּמְנוּ מִשְׁתַּלְשָׁלִים הַמֵּאֹרְעוֹת שֶׁאֵינֵם נִרְאִים כְּטוֹבִים, בְּאֵמַת הֵם כּוֹלָם אֶחָד - כּוֹלָה לְטוֹבוֹתָהּ, מִחֲמַת אֶהְבָּה שֶׁחֲקִירוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתָהּ אוֹתָהּ (וְלֹכֵן מוֹזְכָּר בַּפְּסוּק פַּעֲמִיִּים אֶת הַמִּילָה 'אֶחָד'¹⁶), וְהִרְאִיָּה לִכְךָ הִיא כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי ג) "אֶת אֲשֶׁר יֶאֱהָב ה' יוֹכִיחַ", דֵּהֵיִינוּ שְׁדוּקָא מִי שֶׁהִקְב"ה אוֹהֵבוֹ הוּא מוֹכִיחַ אוֹתוֹ לַפְּעָמִים בִּיִּסּוּרִים, דֵּהֵיִינוּ שְׁגָם הַדְּבָרִים הָאֵלוּ הֵם

כד. ויש לעיין האם כל דבר שהוא טוב במובן הפשוט, הוא בהכרח גם ייטיב עם האדם בעתיד? ודוק.
כה. והנה יש לעיין שלעיל מבואר בדברי רבינו שהדעת היא חסדים וגבורות, שלא יחלוק בין חסד לדין, ועתה מדבר ממידה אחרת, דהיינו רחמים, ורחמים הם מיווג של חסדים וגבורות. וצ"ע.
כו. אף שבאמת לכאורה יש להקשות על לשון הפסוק, מדוע לא כתוב בפסוק "כיום הוא יהיה ה' ושמו אחד" בלי לכפול פעמיים את המילה 'אחד'? ועיין לעיל בהערות על לשון רבינו בסוף אות א' "אחדות אחד".

מאלו האותיות, וע"י זה נותן למלכות הטומאה יניקה ממלכות דקדושה ונותן להם ממשלה מכוח זה.

למשל^כ, אם האדם עבר ח"ו על דיבור של הלאו לא יהיה לו, שהדיבור הזה הוא ההנהגה של מלכות דקדושה, אזי ע"י שעבר על לאו זה, הוא מחריב את הצירוף הטוב של הדיבור שיש בלאו זה, ובונה ממנו צירוף רע שאותם אותיות מסתדרות מחדש באופן של צירוף רע, ונחקק הצירוף הזה על עצמותיו של האדם שעבר על הלאו, והצירוף בעצמו נוקם בו, כמו שפיתוב (ירמיהו ה) "עוונותיכם הטו אלה וחסאותיכם מנעו הטוב מכם"^{כא}, שהעוונות בעצמם מונעים מהאדם את השפע של הטוב שהיה מזומן ומיועד אליו, ופתיב בפסוק נוסף^{כב} (תהלים לד) "תמות רשע רעה" - שהדבר שממית את הרשע היא הרעה בעצמה שעשה, שהיא זו שנוקמת בו.

עד כה התבאר באות זו עניין העוונות כיצד הם נחקקים על העצמות, שע"י זו המלכות מושפלת ונכנסת בגלות בתוך העכו"ם. עתה ממשיך ומבאר כיצד הוידי דברים מתקן ומעלה את המלכות לשורשה:

ועל ידי וידי דברים שמתוודה לפני התלמיד חכם, יוצא מעצמותיו האותיות החקוקים עליהם מצירופי העוון, ונעשה מהם הדיבור של הוידי שמתוודה על אותו עוון, כי הדיבור של האדם יוצא מעצמותיו, כמו שפיתוב (שם לה) "כל עצמותי תאמרנה"^{כג} - שהדיבור והאמירה יוצאים מהעצמות, ומחריב בכוח זה את הבנין והצירוף הרע שנעשה בעצמות, ובונה מהם מחדש את המלכות דקדושה. וזה שאמרו חכמינו ז"ל (סוטה ז) "בשעה שהלכו ישראל במדבר^{כד}, היו עצמותיו של יהודה

כט. עיין בכלל השלישי, שבכל מקום שרבינו לוקח למשל ודוגמא איזה דבר מסוים, יש בדוגמא זו עניין מיוחד הקשור לכל מהלך התורה, ועיין בהקדמה שניה לביאור הליקוטים היטב.
ל. ביאור זה אינו מוכרח, אך בדרך פשט נראה לבאר כך.
לא. יש לעיין מדוע רבינו קיצר כאן את לשון הפסוק, הלא נראה שהמשך הפסוק משמש כראיה יותר חזקה לדבריו מלשון הפסוק בתחלתו?
לב. על פי כלל ט"ז יש לעיין מדוע רבינו הביא כאן ב' ראיות?
לג. בלשון הפסוק מבואר שכל העצמות כולם מדברות את הדיבור, ולכאורה מדברי רבינו מבואר, שהדיבור של הוידי, מוציא את הדיבור מאותם עצמות מסוימות שהיו שייכות לחקיקה המיוחדת של אותה עבירה מיוחדת ח"ו, וצ"ב.
לד. עיין לקמן בתחילת אות ח', ויש לעיין האם עניין זה קשור למובא שם?

מגולגלין, עד שאמר משה שמע ה' קול יהודה, ואז הם חזרו למקומם. כי יהודה קיבל על עצמו נידי אם לא יחזיר את בנימין ליעקב, ומחמת שקללת חכם אפילו על תנאי היא באה, אז גם אחרי שהוא החזיר את בנימין, התגלגלו עצמותיו. עד שמושה רבינו הזכיר את הוידי שיהודה התוודה על מעשה תמרה^{כה}.

וביאור דברי חז"ל הוא: שבקש משה מהקדוש פרוץ הוא בתפילתו, שיזכור ליהודה הוידי שהתודה על מעשה תמר, ובכוח זה עצמותיו יתחברו, וכן הוי ליה שה' שמע את הוידי ובכוח זה עצמותיו חזרו, ולפי זה מובן מדוע דוקא עצמותיו היו מגולגלין ולא חלקים אחרים, על שם "ותהי עוונותם חקוקה על עצמותם", שבגלל העוון הזה עצמותיו היו מגולגלין, ועל ידי הוידי שמושה רבינו חידש ע"י הזכרתו, נתתקנו העצמות משבירתם, ואף עליו כל חר לדוכתיה - למקומו^{כה}.

ועתה מרחיב ומבאר יותר את הלבשת התורה במעשה זה:

ויהודה שעליו נסוב מאמר הגמרא, זה פחינת מלכות כי ממנו כל מלכות דוד שהיא עיקר המלכות, ובכך יש רמז, שבחינת מלכות, נתתקן על ידי וידי דברים לפני תלמיד חכם, וזה מה שמבואר שם בגמרא שזה נעשה על ידי משה דווקא, דהיינו שזכר משה הוידי, כי בן צריך, שיהיה הוידי דווקא לפני תלמיד חכם, וכל תלמיד חכם הוא פחינת משה (כמו שיבואר לקמן בהרחבה), כמו שאמרו בגמרא "משה שפיר קאמרת", שזה נאמר ע"י אמורא אחד לחבירו. וכוז שזכר משה הוידי שנאמר ע"י יהודה זמן רב קודם לכן, נעשה כאלו התודה יהודה עכשיו לפני משה, ועל ידי זה נתתקן פחינת מלכות של יהודה, ונחרב הצירוף הרע שנחקק על עצמותיו.

לה. וצ"ע כמה נקודות: א] מדוע גלגול העצמות נעשה ע"י הנידי שקיבל, הרי לכאורה לא עשה שם שום עוון? ב] שהרי לכאורה הוא קיים את דבריו? ג] גם אם היה שם עוון, יש להבין כיצד הוידי על מעשה תמר, הועיל לעוון אחר שקשור לנידי של קללת חכם במעשה דבנימין?
לו. יש להבין מה הכוונה מגולגלין, שהרי כפי שמובא לעיל העוונות נחקקים על העצמות, אך אין גלגול לעצמות?
לז. יש לעיין האם בבנין המלכות דקדושה מכוח הוידי, חוזר ונעשה הבנין שהיה מקודם, או שלאחר שנחרבה המלכות ועתה היא נבנית שוב, יש לה בנין חדש שלא היה בתחילה? (ומלשון רבינו כאן קצת משמע דשב למקומו הראשון).

לטייל בתורתו

הופיע

תורה ד' אב"ד אלקוד

ניתן לקבל את החוברת אצל נציגי לטייל בתורתו ובבתי הכנסת של ברסלב בכל הארץ

הזמינו את החוברת עד הבית בהרשמה פשוטה בנדירים פלוס

לטייל בתורתו

2 סניפים חדשים! בביתר

פותחים שערים!

כל אנשי פלמ"ח ביערנו ביחוד המצויים לישועתנו מדי יום

בכוללי ערב מתיברתא דרב נחמן סניפי ביתר

לשקוע בלימוד עיוני ומענג בספרה'ק ליקוטי מוהר"ן להבין את עומק תורתו של מוהר"ן בברסלב וליע לרצונו לדורות ויום החדשם באמת.

- כל יום בין השעות 20:30-22:00 בערב
- כל יום בין השעות 15:30-17:00 בצהריים
- בביתר "כולל חצות" רחוב כנסת יחזקאל 38 (בערות גשים) לפריטים ר' נתן לוינון 0556779525
- בביתר "זוועהיל" רח' אדמ"רי ויזניץ 16 לפריטים ר' דוד פליטי 0533164896

יש לך זמן היום? היכנס אפילו ללילה אחד!

ייחודי: מלגת לימוד על בסיס יומי (אין צורך להשתתף כל החודש)

מתחילים תורה ד' קמא

ישמח לב מבקשי

לרגל פתיחת זמן הקץ בס"ד או מזמנים אתכם להצטרף להכורת הלומדים המיוחדת ב-

כולל ערב ללימוד חסידות

בספרה'ק ליקוטי מוהר"ן

בהעמקה מיוחדת לאור דרכם של גדולי הדורות שנגמרו על גדול מעלתו של ספר קדוש זה

הכולל מיועד עבור כלל הציבור לנוצני ואינו מיועד לחסידי ברסלב כלל

הכולל מתקיים בביתר "זוועהיל" רח' אדמ"רי ויזניץ 16 כל יום בין השעות 9:00 עד 10:30 (שעה מתוכן)

מלגה מכובדת תינתן ללומדים על פי נוכחות יומית. גם למי שאינו מתחייב להגעה ימיומית

לפרטים והרשמה 02-671-9917 (אם נותרת ללא מענה נשוב אליך בהקדם)

איש

- א. התלמיד חכם הוא בחינת משה, שמשים עצמו כשירים, כמו שכתוב "והאיש משה ענו מאד", ועל ידי זה נקרא **איש חכם**, כמו שכתוב "והחכמה מאין תמצא". וכן יש כח לתלמיד חכם לכפר, כמו שנאמר "איש חכם יכפרנה".
- ב. והוא שאמרו חז"ל: משל לאחד, שהיה מהלך בדרך באישון לילה ואפלה, ומתירא מן הקוצים ומן הפחיתים ומחיה רעה ומלסטים, ואינו יודע באיזה דרך מהלך.
- ג. על ידי דברים בטלים ולשון הרע, בא עניות, כמו שכתוב "כי מתו כל האנשים".
- ד. קדם שהתורה, עדין אינו יודע באיזהו דרך הוא מהלך, כי "יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות".
- ה. וזה "ולא ידע איש", אפלו משה לא ידע, כמו שאמרו חז"ל, כי נתבטל לגבי אין סוף.
- ו. שנתערב טמאה בתפלתו ועבודתו ובלבל אותו, ולא היה יכול איש הישראלי הזה לעבד עבודתו תמה.
- ז. אבל על ידי שאיש הישראלי נתעורר בתשובה, על ידי שהרגיש טמאה קמצה שמבלבלת אותו, על ידי תשובתו גורם, שגם אלו הרשעים נעשו כסא לקדשה.

שלו, אלא אדרבה, מלא בגאווה וחיבור אל הישות שלו, שנפרדת מהקב"ה. רבינו מביא עליו את הפסוק, "יש דרך ישר לפני איש, ואחריתה דרכי מות". כלומר, הוא איננו מקבל את הדרך מהצדיק, אלא סומך רק על שכלו ותבונתו, ולכן, בהעדר ביטול הישות, הוא עלול ליפול לדרכי מוות.

המחשה לכך ניתן למצוא בפסוק נוסף שבו רבינו מביא את האיש השלילי, לגבי דתן ואבירים שמדברים לשון הרע על משה רבינו - "כי מתו כל האנשים". במקום להתבטל לצדיק, הם מתגאים ומדברים עליו לשון הרע, וסוגדים לישות שלהם. ולכן עונשם הוא שהם 'מתו', כאמור בפסוק הקודם - 'ואחריתה דרכי מוות'.

אנו למדים מכך, שכל הבעיות והקשיים שצצים לכל אדם, הם כתוצאה מכך שלא ביטל את הישות לה'. ועל כך מספרת הגמרא "אחד שהיה מהלך בדרך באישון לילה", והוא נתקל בכל ארבעת המידות הרעות, ואינו יודע באיזה דרך מהלך. הקושי שלו מתחיל באישון לילה, וכידוע שהמילה 'אישון' שורשה במילה 'איש', כיון שבעין משתקף איש קטן'.

שכן כאשר האדם שקוע בישות שלו, אזי אינו רואה שום דבר, הוא רואה רק את עצמו, את האיש הקטן שבו. לכן הוא כל כך נבוך בדרך, ונופל בכל המידות הרעות, ורק על ידי ביטול הישות וההתכללות באין סוף, מתהפך האישון - לעינא חדא דרחמי', עין אחת שכולה רחמים.

לאחר שהבנו את מציאות שני סוגי האיש בתורה, נעבור עתה לסיפורו של האיש הישראלי:

לאיש הישראלי התערבה טומאה קטנה, ובלבלה אותו בתפלתו. הטומאה שמבוארת בתורה זו היא, כאמור, הישות והפירוד מה'. לכן מובן מדוע טומאה זו מבלבלת אותו בתפלתו - "ולא היה יכול איש הישראלי הזה לעבד עבודתו תמה" (היא אינה תמה ושלמה, אלא נפרדת).

אמנם לאחר שאיש הישראלי נתעורר בתשובה, ומבטל את ישותו לה' - "גורם שגם הרשעים נעשו כסא לקדשה", שכן הוא גורם לבטל את כל הישיות בעולם, ולכלול אותו באין סוף.

ההגדרה של "איש" הנלמדת מתוך התורה - היא "ישות".

כלומר, מהותו של האיש בזה העולם, היא ישותו וקיומו, שנבראה על פי רצונו של הקב"ה, שמאין יתהווה 'יש' - שהוא האיש'.

מצבו ודרגתו של כל אדם, נמדדת לפי מצב האיש שלו:

כאשר הוא דבוק אל הישות שלו, ואינו מבחין שכל הישות העצמית שלו היא פירוד מאלוקותו ואחדותו יתברך - אזי האיש הוא שלילי.

אולם כאשר הוא זוכה להתבטל לה' בענווה ושפלות, ולכלול את ישותו באין, בהש"ת - אזי האיש הוא חיובי. ועתה נשים פעמינו לבאר את האיש החיובי בתורה, והאיש השלילי בתורה:

האיש החיובי הלא הוא משה רבינו. רבינו מביא שני פסוקים על משה שבהם הוא מוזכר בשם 'איש': "והאיש משה ענו מאד", כאן הוא נקרא בשם 'איש' עניו, כלומר שמתבטל לגמרי להש"ת, וממילא הישות נכללת בה'.

גם בפסוק השני "ואיש חכם יכפרנה", שרבינו מבאר שמושה נקרא 'איש חכם', הסיבה לכך היא משום שהוא נכלל באין, 'והחכמה מאין תמצא' [ודוק היטב שלכן הוא מכפר על ע"ז, שכל מהותה היא ישות ופירוד מה'].

בהמשך התורה מוזכר פסוק שלישי שבו משה מכונה בשם 'איש'. לגבי מקום קבורתו, מביא רבינו את הפסוק "ולא ידע איש" [הגמרא דורשת שהכוונה למשה עצמו, שהוא נקרא 'איש האלוקים']. רבינו מבאר שהסיבה לכך שמושה זכה להגיע לדרגת 'לא ידע', היא מכיון שהתבטל לגבי האין סוף, כלומר, הוא זכה לבטל את הישות שלו לחלוטין - התפשטות הגשמיות לגמרי, ולכן נדבק ונכלל באין סוף.

כנגד זה, נמצא בתורה האיש השלילי. זה שלא ביטל את הישות

מהות ה"איש" היא הישות והגאווה. כשהאדם נאחז בנפרדות, הוא שרוי בחושך ואבדון. כדי להינצל, עליו לבטל את ישותו מתוך ענווה ולהפוך לאין, וכך יזכה לדבקות באור האין סוף.

זיכה אצוק

אחר

- א. בְּשִׁהֲתֵינֶק עוֹסֵק בְּדַבְרֵי שְׁטוֹת שְׁלוֹ, אֵף עַל פִּי שֵׁשׁ לֹו תֵּאוּה גְדוּלָה לִזְה, אֵף עַל פִּי בֵן כִּי שְׂרֹאָה אֵת אִמּוֹ, הוּא מְשַׁלֵּךְ כָּל תֵּאוּתוֹ **אֲחֵר** כְּתַפְּיוֹ, וּמוֹשֵׁךְ אֵת עֲצָמוֹ לְאִמּוֹ.
- ב. קִדְם שְׁהַעֲרֵדָה, אֵף עַל פִּי שְׁהִיָּה אֲצֵל הַתְּלָמִיד חֲכָם, וְנָתַן לוֹ מִמּוֹ, עֲרִין אֵינּוּ יוֹדַע בְּאִיזוֹהוּ דֶרֶךְ הוּא מְהַלֵּךְ, כִּי "יֵשׁ דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי אִישׁ, וְאַחֲרֵיתָהּ דֶּרֶךְ כִּמּוֹת".
- ג. וְהָה בְּחֵינֵת: **זְרָקָא** דְּאֲזֻרְיָקָת לְאַתֵּר דְּאַתְנַטְיֵלַת מִתַּמְנָן, שְׁתַּחֲזִיר אֵת הַמְּלָכוֹת לְאִין סוּף, שְׁהוּא רִצּוֹן שְׁבַכְל הַרְצוֹנוֹת.
- ד. עַל יְדֵי הַדְּבָקוֹת שֶׁל אֲדָם בְּאִין סוּף, שֵׁשֶׁם אִין שְׁנַי רִצּוֹן, כִּי שֵׁם רִצּוֹן פְּשׁוּט, וְ**אֲחֵר** כֶּךָ נִשְׁאָר בּוֹ רִשְׁמוֹ מֵאַחֲרוֹת הַזֹּאת, וְ**אֲחֵר** כֶּךָ נַעֲשֶׂה בְּכַחֲנֵית וְיָשׁוּב.
- ה. כִּי **מֵאַחֲרֵי** הַקְּדָשָׁה, שְׁהֵם שְׁנַיִם עֵשֶׂר שְׁכָטִים, שְׁעַל יָדָם נִתְתַּקַּן מְלָכוֹת הַנְּלָל, וְ**אַחֲרֵיהֶם** הוּא הַטְּמֵאָה, וְיֵשׁ בְּנֵי אֲדָם שְׁיֹוצְאִין מִהַקְּדָשָׁה.
- ו. עַל יְדֵי הַצְּדִיק עוֹלָה הַמְּלָכוֹת מִן הַסְּטָרָא **אַחֲרָא**, וְנִתְבַּטְּלִים הַמְּדוּת רְעוּת.

דוגמאות
ללשונות,
למילים
נרדפות,
ולמושגים
שחוזרים
על עצמם
באופנים
שונים

מדוע אין דרכו טובה?
על כך עונה רבינו, שהוא זקוק לדרך מיוחדת של הצדיק, הדרך הזו דווקא כן הולכת לאחור - אבל מצד שני היא דרך שכל מהותה התקדמות!
הצדיק מגלה לאדם: 'כונן שיש לך דרך נפלאה שאתה הולך עם הפנים קדימה, אבל אתה צריך להעלות את המלכות ולהחזיר אותה למקום שממנו היא נמשכה - "לאתר דאתנטיילת מתמן". ולכן אתה צריך לחזור לאחור, ולהתחיל את דרכך מחדש'.
למרות שנדמה, שהצדיק לוקח את האדם אל האחור, ואז האדם מרגיש שהוא מתבלבל מתפילות ועבודות, והוא תמה, 'למה הצדיק עושה לי את זה? הרי אני רוצה ללכת קדימה ולא לאחור?'
אבל אז הצדיק מגלה לו, שלפעמים גם ההתקדמות בעצמה - היא עצירה!

כיון שמי שמתקדם תמיד בלי הפסקה, הוא לא מתקדם באמת, כי הוא לא הולך כל פעם למקום חדש [כמו להבדיל, מי שנוסע במהירות על אופני כושר, נוסע ונוסע, ולא מגיע לשום מקום חדש].
התקדמות, היא רק הדרך שהצדיק מגלה לאדם לפי שורש נשמתו. ובדרך הזו קורה דבר מפתיע:
אחרי שהאדם זוכה שה' חומל עליו ומאיר לו דבקות באין סוף, הוא חוזר משם לאחור - 'ואתך כֶּךָ נִשְׁאָר בּוֹ רִשְׁמוֹ', 'ואחר כֶּךָ נַעֲשֶׂה בְּכַחֲנֵית וְיָשׁוּב'.
כלומר הוא חוזר שוב ושוב לאחור, וכל זאת כדי להגיע להתקדמות האמיתית; לתהילה שיש להקב"ה משוכני עפר - שחוזרים אליו כל פעם מחדש.
והפלא הגדול הוא, שהרשעים האלו שהם יצאו מהקדושה, "שֵׁהֶם אַחֲרֵי שְׁנַיִם עֵשֶׂר שְׁכָטִים דְּקָדְשָׁה, שְׁיֹוצְאִין מִכְּלָל יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים", גם הם יכולים להפוך את האחור ל'פנים' - "שְׁגַם אֱלוֹ הַרְשָׁעִים נַעֲשׂוּ פֶסַא לְקָדְשָׁה".

ההבדל בין 'פנים' לאחור' - הוא בדיוק ההבדל בין התקדמות לעצירה.
כדי שהאדם יוכל להתקדם, עליו להיות עם הפנים קדימה. ולצורך זאת עליו לעשות "ודי דברים לפני תלמיד חכם", וכן "הסתמלות פני הצדיק", גם המשמעות של מצוות הצדקה היא "שלח לחמך על פני המים".
כלומר, תתקדם, אלא תעמוד ותצפה לתוצאה מיידית, אלא תלך תמיד קדימה - 'זברוב הימים תמצאנו'.
לעומת זאת, הסטרא אחרא, נשארת תמיד מאחור. היא מחפשת לינוק מהקדושה בלי להתקדם ולנסות לייצר ולהמשיך לבד שפע לעצמה. כי זה כל מהותה, להישאר מאחור ולא ללכת לפנים, קדימה.

כעת מובן מדוע הסטרא אחרא מכונה בשם זה, כיון שהיא 'אחרא'. היא מאחור. ולכן היא רק יונקת מהקדושה (כמבואר בדברי רבינו באות ב').
גם אלו שהלכו בדרך הסט"א - יצאו מחוץ לקדושה, והם 'מֵאַחֲרֵי הַקְּדָשָׁה'. אין בהם שום תועלת - כיון שהם לא רוצים בכלל לייצר תועלת, הם לא רוצים להתקדם, אלא להישאר מאחור.
אמנם כאשר אדם רואה את ה'פנים' של הצדיק, "הסתמלות פני הצדיק", אזי אפילו שעד עתה הוא עסק בדברי שטות, ובתאוות של הבל, אבל כשהוא רואה את הצדיק - "הוא משליך כל תאוותיו אחר כתפיו". כלומר, הוא משליך את התאוות לאחור, ומניח להם לעצור ולא להתקדם. אבל הוא עצמו, הולך קדימה - "ומושך את עצמו לאמו".
אך כאשר אדם עדיין לא הגיע לפני הצדיק, הוא יכול לטעות בדרך כזו, שתוביל אותו - 'ואחרייתה דרכי מות'.
ולכאורה הדברים תמוהים, הרי האדם הזה כבר ראה את 'פני הצדיק, ולכן יש דרך ישר לפני' איש, ואם כך

לפעמים הצעד הגדול ביותר קדימה, מתחיל דווקא בחזרה לאחור; כשאתה מתבטל אל השורש בסוד ה'רצוא ושוב', אתה הופך כל עצירה להתחדשות, ואת כל החושך שמאחור - לכסא של קדושה.

צורה ארוכה

חייבים ללמוד בקיאות!

ציאור הליקוטים תורס ד'

האם ניתן להעפיל אל פסגות העיון המענג בליקוטי מוהר"ן, בלי לעבוד דרך הלימוד היבש של הבקאות? | מה הסיבה שלימוד מנייה וביה' מחייב תזרה ושינון על כל התורה? | ומהו מחסן התחמושת שיצריך לאגוד כל לומד?

של דפים ומסכתות. אולם, בבואנו ללמוד את תורותיו של רבינו הקדוש - מגלה לנו רבי אברהם ב"ר נחמן בביאוריו ובשיחותיו - כי יסוד הבקאות משנה את פניו והופך למיקרוסקופי.

הכלל הראשון מח"י הכללים, והיסודי ביותר בלימוד ליקוטי מוהר"ן הוא - שכל תורה היא יחידה סגורה, והבנתה נעשית "מניה וביה" - מתוכה ובתוכה. רבינו לא בנה את ספרו הלכה שבו סעיף אחד משלים את השני במקום אחר ובנושא אחר לגמרי, אלא כל תורה בפני עצמה היא עולם ומלואו.

ממילא, היישום של "ליגמר איניש" בתוך ליקוטי מוהר"ן פירושו: בקיאות מוחלטת בתוך התורה הספציפית. לפני שמתחילים לשאול "מדוע הביא רבינו פסוק זה כאן?" או "מה הקשר בין עניין זה למדרש שהובא קודם" - חייבים לדעת את כל חלקי התורה בבקיאות פשוטה.

אם הלומד לא שינן את התורה שוב ושוב עד שגוף הדברים שגור על פיו - חסר לו את ה"חרב" הדרושה לו כדי לחבר את הקשרים הפנימיים.

בלימוד גמרא והלכה, חוסר בקיאות בסוגיה אחת עשוי להפריע בהבנת סוגיה מקבילה, אך עדיין הלומד יכול להבין את המהלך המקומי. בתוך תורה של רבינו - לעומת זאת, המצב שונה בתכלית. כיוון שכל תורה היא מארג עדין של "צירופים" ו"קשרים", וכל פרט בתורה - ולו הקטן ביותר - הוא חלק הכרחי מהפאזל הכללי.

כאשר אדם לומד גמרא, הוא צריך להקיף נושא המפוזר על פני כמה מסכתות. בליקוטי מוהר"ן, כל ההיקף בא לידי ביטוי בתורה אחת. אם דילגת על הבנה פשוטה של סעיף אחד, או אם במדויק מה נאמר בתורה בזמן אוהז בסופה, שאיבדת

התורה בזמן אוהז בסופה, שאיבדת את

"ליגמר איניש וחדר ליסבר"

הגמרא במסכת שבת (סג ע"א) מביאה את דברי רב כהנא, המעיד על עצמו כי עד גיל שמונה עשרה ידע את כל הש"ס בבקאות, אך לא ידע ש"אין מקרא יוצא מידי פשוטו". מכאן למדו חז"ל כלל ברזל לדורות: "ליגמר איניש וחדר ליסבר" - קודם צריך האדם ללמוד את גוף השמועה. לגרוס את דברי רבו ולקנות בקיאות בפשט, אף על פי שעדיין הוא לא מבין את עומק הטעמים ("דלא ידע לכולהו טעמיה"), ורק לאחר מכן יתפנה להעמיק בסברות.

ישנו דבר מעניין, שבגמרא שם, רב כהנא מקשה על דברי רבו שמפרש את הפסוק "חגור חרבך על ירך" - שהחרב היא תכשיט לאדם - כפשוטם של דברים. שהרי הפסוק מתבאר בדברי חז"ל על תלמיד חכם שלוחם במלחמתה של תורה. הפסוק משתמש בדימוי של "חגור חרבך על ירך". מדוע? משום שלימוד התורה הוא מלחמה. וכדי לנצח במלחמה, זקוקים לחרב חדה ומזומנת, דהיינו בקיאות רחבה שתשמש כדי לבחון כל דבר בלימוד התורה לפי כלל הידיעות וההיקף של התורה הקדושה.

אבי ענה לרב כהנא על זה, שאף שכך דרשו חז"ל את דברי הפסוק, אין מקרא יוצא מידי פשוטו.

מסקנת הגמרא מהסיפור הזה, שבאמת רב כהנא הלך בדרך הנכונה, וכפי שהוא בעצמו הביא מדברי חז"ל בדרשת הפסוק, שהבקאות עצמה היא החרב ללחום מלחמתה של תורה.

מי שמבקש "לסבור" ולעיין לפני שקנה בקיאות, דומה ללוחם היוצא אל שדה הקרב בידיים ריקות, ומנסה לייצר את כלי נשקו תוך כדי הלחימה. העיון אינו פעולה מנותקת מהבקאות, אלא העיון נולד דווקא מתוך הבקאות.

בקאות בכל הפרטים הקטנים

מכאן אנו פונים אל הלימוד בספר ליקוטי מוהר"ן. כאן טמונה טעות שנפוצה אצל לומדים רבים. כאשר אנו מדברים על "בקאות" בש"ס או בהלכה, המחשבה נודדת מיד להיקף עצום

חידת החודש

לפעמים בתוך התפלה, זה
מגיע לאדם,
אך זה יכול לבוא, גם בבית רב
עמרים.
אליו נמשל דבר הקב"ה -
שרש המלכות,
וכאשר מעבירים בו -
מתחברים העצמות.

ניתן לשלוח תשובות על החידה בעמ' דות 'נדדים פלוס' בשלוחת 'תשובות לחידת עלון מחוברים'

בין הפותרים נכונה את נושא החידה, ואת רוב הפרטים, ותקיים הגרלה ע"ש 500 ש"ח

פתרון החידה מגליון 23:

משה רבינו

לא כדאי לו - רק חלב לשתות:
לגדול צריך מאכל הראוי לו ולא רק חלב כמו קטן
לא כך רצה - משה רבנו להיות:
ה' אמר לו ואעשך לגוי גדול והוא לא רצה בכך
יש בו אור וממנו גם פרנסה:
ביום הגדול יש מאור גדול, וממנו מקבלים פרנסה
אך למסקנה - הוא הענוה:
מחלוקת אם חסידות או ענוה, ולמסקנה ענוה
גדולה מכולם

הוראתו של רבי אברהם ב"ר נחמן היא ברורה וחד-משמעית: קודם כל ללמוד את התורה שוב ושוב בבקיות גמורה

היכולת לעיין עיון אמיתי. העיון בליקוטי מוהר"ן - הוא היכולת לראות איך ראש התורה וסופה הם דבר אחד. בלי בקיאות אמיתית בפרטים, אין את מה לקשר.

אל תדלג כדי שלא תיפול

רבים נופלים למלכודת ה"עיון המהיר". הם מבקשים "להרגיש" את האור של התורה, ולצלול מיד אל הסודות והרמזים, ובכך הם מדלגים על השלב ה"אפור" של החזרה ושינון הפשט. כאן אנו חוזרים לאזהרתו של רב כהנא: מי שאינו "חגור חרב", מי שלא גמר בקיאות בתוך התורה עצמה, יכול להפסיד הרבה. ההפסד של המדלג הוא כפול:

ערפול המחשבה: ללא בקיאות בפרטים, השאלות שהוא ישאל יהיו שאלות סרק, שכן התשובה עליהן, נמצאת לעיתים קרובות בפשט הדברים שנכתבו כמה שורות קודם לכן.

בניין רעוע: במקום לבנות בניין לתלפיות המבוסס על אדני אמת של דברי רבינו, מי שמדלג בונה לעצמו עולם של דמיונות וסברות כרס שאין להן אחיזה בתוך המילים של התורה. הוראתו של רבי אברהם ב"ר נחמן היא ברורה וחד-משמעית: קודם כל ללמוד את התורה שוב ושוב בבקיות גמורה. רק לאחר שהתורה "מונחת בכיסך", כשאתה יודע כל פסוק, כל מאמר חז"ל, וכל רעיון ברובד הגלוי שלו - אז, ורק אז, תוכל לגשת אל מלאכת העיון.

בבת אחת, תגלה שהקשרים מתחילים להאיר מאליהם, וה"חרב" שחגרת על ירכך בבקיות, תנצח עבורך את המלחמה ותפתח לפניך את שערי הלב והדעת במעמקי הבאר הנצחית של ליקוטי מוהר"ן.

שיחת מתחברים

מדברים על התורה

החיים משתנים?

של רבינו זה כלליות גדולה מאוד שמכילה את כל מצבי הנפש ותהפוכותיה, את כל מה שעובר על האדם בכל יום ובכל זמן. זה דבר פלאי, איך שיש צדיק שנוגע בכל כך הרבה אנשים דרך תורה אחת, ואצל כל אחד זה מצטייר לפי הכלים שלו וזה מאיר בכל הסדקים החשוכים ביותר בחייו...

מאיר: ודבר שני?

דוד: שבאמת לפעמים צריך לחפש יותר איך כל סיטואציה ואתגר מדוברים בתוך התורה הנלמדת. לא תמיד זה גלוי ובהיר, אבל נראה לי שבמקרה שלך, התחושות שאתה מדבר עליהם הם לא פרטיות, זה נחלת הכלל. למרות שלא כולם מגדירים את זה בדיוק באותה שפה ובאותם מילים...

מאיר: אתה מנחם אותי. אתה בעצם אומר שהבלבול הזה נמצא אצל כולם.

דוד: בגדול כן. אולי רוב האנשים לא מספיק מודעים לקושי הזה, הם מערעבים את עצמם ומטייחים את העובדה שלא ברור להם להיכן פניהם מועדות, מה היעד, ואיך הולכים אליו. יש כאלו שמרגישים שהם כבר מסתובבים שנים בכיכר גדולה, שהכל חוזר על עצמו בלי סיבה ובלי טעם, ויש כאלו שהשלימו עם הכל ואפילו החליטו שלא צריך לדעת באיזה דרך הם הולכים.

מאיר: אז מה הקשר של העצמות השבורות - לזה שאין יודעים באיזה דרך מהלכים, ואיך כל זה מתחבר למצבי העגום?

דוד: רבינו מדבר שם בתורה על זה שהעונות שלנו, כל המעשים והמחשבות הרעות שלנו, שוברות לנו את העצמות, בגשמיות וברוחניות. דהיינו שאדם נהפך להרבה חלקיקים שונים, הוא לא אחד. ואז, הוא גם לא יודע באיזה דרך הוא מהלך, הוא מרגיש בלבול וחושך.

מאיר: אז מה העצה והתיקון לזה...

דוד: ללמוד תורה ד'.

מאיר: התכוונתי שתגיד לי מה כבר העלית מתוך הלימוד.

דוד: מה אתה חושב שתוך כמה ימים אני מבין

מאיר: דוד מה נשמע?

דוד: ברוך ה', אני כבר התחלתי. מה איתך?

מאיר: מה?! כבר התחלת ללמוד את התורה? מתי? בפסח?!

דוד: כן. האמת שהרגשתי שמיציתי ורציתי להתחדש.

מאיר: את זה אני מבין, אבל אני חסר כוח. אין לי אנרגיות להתחיל תורה חדשה. אולי עוד כמה ימים יתחיל הכולל, ואז אני אדבק בהתלהבות.

דוד: למה? מה קרה?

מאיר: מרגיש לי מפורק כזה, שום דבר לא שלם לי בחיים, לא מאורגן, לא מסודר.

דוד: משהו מיוחד? או סתם ככה...

מאיר: זהו זהו בדיוק סתם ככה. אם היה איזה אירוע מיוחד, הייתי כנראה מספר לך שאני באיזה התמודדות או קושי, אבל זה לא זה, אלא סתם ככה. פעם כשהייתי אברך יותר צעיר, הבטן שלי הייתה מפרפרת לפני כל תחילת זמן בכולל. הייתי מוציא את הכרך של השו"ע מהארון, ומריח כזה ריח מיוחד של משהו חדש שמתחיל, ועכשיו הכל נהיה לי מפוזר...

דוד: אז אולי העצמות שלך שבורות, ואתה לא יודע באיזה דרך אתה מהלך...

מאיר: דוד, אתה בסדר? על איזה עצמות אתה מדבר?! אני יושב בבית ולא הולך בשום דרך...

דוד: סליחה מאיר, אני קצת התחלתי לדבר בשפה של תורה ד' וזה בדיוק מה שבאתי לומר, שלאור ההתפתחויות האחרונות, ובשל כך שאתה מרגיש מבלבל ומפוזר, בדיוק בגלל זה אתה מוכרח להתחיל את תורה ד'.

מאיר: עכשיו אתה מתחיל לשכנע אותי, שכל מה שאני צריך במצבי, זה בדיוק את התורה הזאת שלומדים ב'לטייל'. ואם עכשיו היו מתחילים תורה אחרת, אז גם היית מסביר לי איך בדיוק רבינו בתורה הזאת מדבר על מצב הנפש שלי של פיזור וחוסר בהירות.

דוד: דבר ראשון, אתה ממש צודק, כל תורה

יש כאלו
שמרגישים
שהם כבר
מסתובבים
שנים בכיכר
גדולה,
שהכל חוזר
על עצמו בלי
סיבה ובלי
טעם

כאוות נפשך ותלמד תורה...

מאיר: אני יכול להמשיך לבד, ואז אתה מצפה לשינוי כזה, ואתה מתאכזב שזה לא מגיע. מכיר את הדיבורים האלו. אבל תכל'ס, למה אני כן צריך לצפות?

דוד: אני לא האדמו"ר שלך, אני בסך הכל חבר, אני רק מציע שתחשוב על תמונה אחרת שמתארת איך 'החיים שלך ישתנו'.

מאיר: אוחחח... מה זה קשה לי עם זה. אני מבין שצריך לשנות את הדעת, ושהעיקר זה עוד חיבור אמיתי ופנימי, אבל דוגרי קשה לי עם זה. אני מקנא ורוצה חיצוניות.

דוד: יש לך הזדמנות בל"ג בעומר, לבוא למירון ולעשות שם וידוי דברים לפני הצדיק. אתה יכול להתחיל ללמוד ולקיים תורה ד', ולומר את הדברים האלו בעצמם לרשב"י ולרבינו.

מאיר: אתה לא צריך להפליג עד כדי כך, שכחת שאני צפתי ויכול לנסוע למירון כל יום. אבל כמדומני שוידוי דברים זה לומר את העוונות שלך, לא לספר לצדיק את כל התסכולים שלך.

דוד: נו... אמרתי לך שאתה צריך ללמוד תורה ד'. יכול להיות שאתה צודק, אבל איך תדע אם לא תלמד תורה ד'.

מאיר: בקיצור, אתה מאתגר אותי. אתה טוען שלמרות שלמדתי תורה ד' כמה פעמים, אני לא באמת מכיר את מה שכתוב שם.

דוד: נכון, ואני ממש מחכה לזה שתתחיל ללמוד, ונוכל לדבר ולחדד את כל הנקודות שיתעוררו לנו מתוך הלימוד בשיחת חברים.

מאיר: נצחתני דוד נצחתני, אבל תהיה זמין...

אני חושב
שיזה באמת
אמירה
קצת
בומבסטית,
שלפעמים
היא מטעה
ומבלבלת
למרות
שהיא
נכונה
במאה
אחוז!

משהו?! וגם אם אני חושב שהבנתי זה הרי ממש שטות לחשוב שבכזה זמן קצר אפשר להבין. אבל באמת התכוונתי, שעצם הלימוד והעיסוק בתורה הזאת כבר יעזור לך הרבה.

מאיר: עכשיו מגיע שלב ההבטחות, שכל הקמפיינים מבטיחים לך שינוי מהקצה לקצה בתוך כמה חודשים שאתה לומד תורה ד'...

דוד: די מאיר, המרירות הזאת לא תעזור לך, תתחיל ללמוד למרות שאין לך שום חשק, בפשיטות, מהתחלה. והעיקר להתבודד כל יום על מה שלומדים בתורה, ואתה תראה נפלאות. זה לא עניין של זמן, זה עניין של תפיסה עמוקה, אחרת, שאתה מתחיל לראות את כל מה שעובר עליך בצורה שונה.

מאיר: עכשיו ברצינות, דיברנו על זה גם לפני פסח, אני לא מספיק מרגיש את השינוי, ועכשיו מתחילים תורה ד', ואני מנסה לדבר עם עצמי בכנות, אני באמת רוצה להתחדש...

דוד: תשמע טוב, בימים האחרונים יצא לי לדבר עם הרבה אנשים שאומרים לי שזה משנה את החיים, ואני חושב שזה באמת אמירה קצת בומבסטית, שלפעמים היא מטעה ומבלבלת למרות שהיא נכונה במאה אחוז!

מאיר: אם זו אמירה "בומבסטית" - כמו שאתה אומר, איך היא יכולה להיות נכונה?

דוד: אני מתכוון שבאופן הרגילה, שהולכת שולל אחרי מילים גדולות, ה'שינוי של החיים' נשמע בערך כמו הבטחה שלעולם לא יהיו עננים בשמיים, ותמיד אתה תלך בקלילות וחיות, מלא אנרגיה ושמחה, שאתה תקום כל יום בדיוק בזמן, שייפול עליך כסף מהשמים, ורק תשב כל היום

תְּשַׁלֵּיךְ

איך עושים תשליוך כל השנה? | למה אני לחוץ כל הזמן? |
מעין עולם הבא קשור אלי? | המדריך המלא

ליל הסדר.

אווירת חג וריח של קדושה באוויר.
כולם יושבים סביב השולחן הערוך
בהתרגשות ובציפיה.
קדש. אשר בחר בנו מכל עם.
שהחינו.

ואז זה קורה, ההסיבה.

במקור, השתיה בהסיבה נועדה
בשביל להדגיש ולבטאות את תחושת
החירות של החג.

אבל כשהכרית תופסת חצי מהכיסא,
ואתה מעקם את עצמך בזווית לא
הגיננית עד שאתה שומע את ה'קנאק'
שנתפס הצוואר. והיין נשפך לו
בעליות על הקיטל החולצה והציצית
(החדשה!) החירות היא הדבר האחרון
שאתה חושב עליו...

ופתאום בהארה רגעית אני חושב,
אולי דווקא זה חירות ושחרור אמיתי.
לשחרר שליטה. להרפות. לגמרי.
אולי זוהי הגאולה האמיתית.

כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שְׁכָל מְאֲרְעוֹתָיו הֵם
לְטוֹבָתוֹ זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מְעִין עוֹלָם
הַבָּא -

וְיִבְרָךְ עַל כָּל הַדְּבָרִים הַטּוֹב
וְהַמְּיֻטָּב

והדרך לזכות לחיות בהרגשת מעין
עולם הבא כבר כאן בעולם הזה היא
על ידי שְׁמִעָה בְּחִינַת מְלֻכּוֹת דְּקָדוּשָׁה
מְהֻלָּוֹת, ומתחיל לְהָשִׁיב הַמְּלוּכָה
לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אִי, איזה מילים.
להשיב. המלוכה. להקדוש ברוך
הוא.

להסכים להרפות. להיות חלש. להבין
שלא הכל בידיים שלך.

להבין שאנחנו בסך הכל בני אדם,
בשר ודם.

להכיר ביכולות שלך. בכח המוגבל

שבידך.

לשחרר. ואז עוד קצת.

אני מונהג בידיים של השם יתברך.
להרים עיניים ולהגיד 'השם. אני
צריך אותך, אני לא מסתדר לבד'.
קצת התבלבלתי, נסחפתי. לקחתי
את המלוכה לעצמי.

קח, אני מחזיר לך את המלוכה
בחזרה.

קצת הכנעה. א ביסל ענווה.

בדור כמו שלנו שבו המשפטים
'ביטחון כלכלי' 'ציבות' ו'אחריות'
הם חלק בלתי נפרד מכל משפט שני.
מנסה רבינו להטעים לנו חיים טובים
על ידי 'שְׁמִיחָה' הַמְּלֻכּוֹת לְשָׂרָה.
למי שבאמת אחראי פה על הבריאות,
הפרנסה, הילדים והשידוכים.

רק למען השם תפסיק לדאוג. מה
יהיה מחר, ובשבוע הבא, ואיך נחנן את
הילדים...

בוודאי שמצופה מהאדם לעשות.
ולהשתדל, כמובן.

אבל הנושא הוא לא מה לעשות, אלא

על התפיסה.

האם באמת אחר ההשתדלות
הראויה, הדבר בידיי שלי?

האם אני באמת שולט על מה שיהיה?
נכון, יש פחד מהותי להרגיש
שהדברים לא בשליטה. בלבול וחוסר
אונים.

הנקודה היא, אחי היקר מכל,
שהדברים כן בשליטה.

אבל, לא שלך.

לא נעים, אבל זה מה יש.

אם יהיה שינויים נעדכן.

לבינתיים, תסכים לה' להנהיג אותך.
תיתן מקום בלב לצורה שבה ה' רוצה
לנהל לך את החיים.

להיות עטוף בחום ואהבה בידי בורא
מחיה ומהווה כל הבריאה.

תדבר איתו על זה, תבקש. יהיה
בסדר.

מאוד קשה לנשום. כשהכל תלוי רק
בך, ואתה אחראי על הכל.

אי אפשר לחיות ככה, שאתה גם
אשם בכל מה שעשית, וגם אתה צריך

לקראת
סיום כתיבת
הסוד,
כשהזמן
והעורך
דוחקים.
בלחיצת
עכבר
מיותרת
נמתק כמעט
כל הכתוב.
אופ!

ואלה שמות הזוכים

הזוכים בהגרלות במפעלי 'טעמו וראו', הניתנים למיליוני בנל שבוע
בעמדות 'נדרים פלוס', ובקו לטייל בתורתו - 04-6277-313
בשלוחת המבחנים

המבחן השבועי

הר"ר **אביעד כהן** הי"ו - בית שמש | הר"ר **אליהו זקבן** הי"ו - בית שמש | הר"ר **אלקנה פרידמן** הי"ו - מודיעין עילית | הר"ר **אמיתי לוי** הי"ו - קרית ארבע | הר"ר **גד זוארץ** הי"ו - ירושלים | הר"ר **דוד צבי לוי** הי"ו - ביתר עילית | הר"ר **דוד צבי לוי** הי"ו - ביתר עילית | הר"ר **דוד רוזנפלד** הי"ו - צפת | הר"ר **הלל מלכה** הי"ו - מודיעין עילית | הר"ר **יהושע רייזמן** הי"ו - בית שמש | הר"ר **יוסף חיים לוי** הי"ו - ירושלים | הר"ר **יוסף שלום** הי"ו - ירושלים | הר"ר **ישראל באקאנא** הי"ו - ירושלים | הר"ר **ישראל דב ברגר** הי"ו - ירושלים | הר"ר **ישראל מאיר שיק** הי"ו - בני ברק | הר"ר **ישראל דוד אפרתי** הי"ו - צפת | הר"ר **מיכאל רחמים** הי"ו - ירושלים | הר"ר **מרדכי אלעזר עזיזיאן** הי"ו - אלעד | הר"ר **משה דוד וינברגר** הי"ו - מודיעין עילית | הר"ר **נחמן קירשבוים** הי"ו - חריש | הר"ר **ניסן חנוביץ** הי"ו - חריש | הר"ר **נתן אורלנציק** הי"ו - מודיעין עילית | הר"ר **נתן וקסמן** הי"ו - מודיעין עילית | הר"ר **נתן פישר** הי"ו - ירושלים | הר"ר **נתן צבי מרגליות** הי"ו - בית שמש | הר"ר **נתנאל נעים** הי"ו - ירושלים | הר"ר **צבי נחמן דיין** הי"ו - רכסים | הר"ר **שלמה נחמן הכט** הי"ו - מודיעין עילית |

הבה"ח **אברהם נתן ברגר** הי"ו - ירושלים | הבה"ח **אהרן זאב ראטה** הי"ו - ירושלים | הבה"ח **אשר טוביה יוסף** הי"ו - זכרון יעקב | הבה"ח **בנימין בורשטיין** הי"ו - מודיעין עילית | הבה"ח **יצחק ליברמנט** הי"ו - ביתר עילית | הבה"ח **ישראל עקשטיין** הי"ו - ביתר עילית | הבה"ח **מנחם דוד קלצקי** הי"ו - ביתר עילית | הבה"ח **נחמן אלימלך הכט** הי"ו - צפת | הבה"ח **נחמן קעניג** הי"ו - ירושלים | הבה"ח **נעם יהודה אלטמן** הי"ו - רמת גן | הבה"ח **שר שלום ועקנין** הי"ו - בני ברק

המבחן העיוני השבועי

הר"ר **אברהם וייסשטיין** הי"ו - ירושלים | הר"ר **אהרן גלינסקי** הי"ו - מודיעין עילית | הר"ר **יוסף חיים כהן** הי"ו - ירושלים | הר"ר **מאיר שיק** הי"ו - בני ברק | הר"ר **נחמן ויסקי** הי"ו - ירושלים | הבה"ח **דוב מאיר ורטהיימר** הי"ו - ביתר עילית | הבה"ח **יהודה דיבש** הי"ו - ירושלים | הבה"ח **יוסף חיים כהן** הי"ו - ירושלים | הבה"ח **נתן עושרי** הי"ו - בית שמש

השאלה של לטייל

הר"ר **חיים יהודה ביננשטוק** הי"ו - עמנואל

חידת החודש

הבה"ח **נהוראי כהן** הי"ו - רכסים

אשריכם אלפי המטיילים בתורתו
שצדלו למצולות ים החכמה!

לדאוג לכל מה שיהיה.

תנשום רגע. תירגע.

אתה בסך הכל בן אדם, מיוחד אגב. שרוצה לעשות רק טוב.

ואתה עושה טוב. וצריך לעשות. ולהשקיע ולברר לעבוד ולעמוד ברוחניות וגשמיות.

אבל, כן. לא הכל בידיים שלנו.

איזה חן יש בילד קטן שעל כל דבר רץ לאבא. אם תשחרר שליטה, ה' יקה אותה לידיים שלו.

אם תעזוב את ענף העץ כשהצוק העמוק מתחתך, הוא יחכה שם למטה ויתפוס אותך.

תנסה בבית.

מי שטעם פעם אחת את הניחוח של ההבנה הזאת, אפילו לרגע אחד. בדרך כלל זה קורה אחרי שניסינו הכל ושום דבר לא הלך, בוודאי מבין על מה מדובר. איזה משקל יורד מהגב. הנשימה הארוכה, אני בידיים טובות.

אולי נעשה את זה כבר בהתחלה? מה אתה אומר?

לא פלא שמי שחי כך את חייו הוא רגוע יותר. מחייך יותר. 'מעין עולם הבא'. הכל לטובתי. וגם עושה הרבה יותר. מתוך ענווה ופשיטות, את ההשתדלות הנצרכת. הבחירות יותר קלות. יש לי גב. לא כל האחריות עלי.

לכן גם ה' כל כך שמח בנו 'אֲבִית תְּהִלָּה מְגוֹשֵׁי עֶפְרָי, מְקַרְצֵי חוֹמֵר'. שמתוך הבלבול וההעלם של העולם בוחרים בטוב.

ואני עומד כאן יציב ושמה. מה שטוב לו - טוב לי. מחזיר את המלכות לה'.

זה לא קורה בפעם אחת. גם לא בפעמיים. זו דרך, תהליך של חיים.

מסע של 'תורה ד', שהצדיק העניו 'מְדַרְיָךְ אוֹתוֹ בְּדָרְךְ יִשְׂרָאֵל לְפִי שֶׁשׁ נִשְׁמָתוֹ' למצוא עוד נקודה של מלכות, עוד פיסה של רגשות אשמה, פחד או דאגה, ולמסור אותו ככה איך שהוא, להשם יתברך. תשליך.

וואו, הוא כל כך מחכה לזה.

ובשולי הגליון. לקראת סיום כתיבת הטור, כשהזמן והעורך דוחקים. בלחיצת עכבר מיותרת נמחק כמעט כל הכתוב. אוף!

לאחר שחבטתי במחשב והסברתי לו בפרוטרוט מה אני חושב עליו. נזכרתי על מה נסובה הכתיבה...

התביישתי. זה היה לימוד גדול.

נכנעתי. אמרתי תודה. וכתבתי הכל מהתחלה.

תודה על תשומת הלב שלכם לעניין זה.

הניחות טלא נמוג

הקדושה שבתוך חיי החושך | איך ממשיכים את
הניחות ההרדי, בתוך שפלות ההשפלה ועמק
המבוכה? | סוד הריח שנדבק ונמשך ומאיר בתוך
המוגלת וטומאת סוף הקדושה

מהרוח לנסורת

הוא היה 'איש של הרים'. עברו, הנגרייה הקטנה והמאובקת שלו בלב העיר הסואנת - לא הייתה אלא הכרח בל יגונה. כלא של נסורת, זיעה ורעש מנועים. הוא עבד בה כמי שכפאו שד, ידיו מנסרות ומקציעות, אך ליבו נמצא הרחק משם.

פעם בשנה, כשהיה מרגיש שרוחו עומדת להיחנק תחת עומס החשבונות והמטלות, היה עוזב הכל ונוסע לשבוע ימים אל בקתה מבודדת בראש מצוק גלילי חשוף.

שם, מול המרחבים האינסופיים בהם השמים נושקים לאדמה, היה מרגיש את נשימתו נפתחת. השקט היה כל כך מוחלט, כל כך זך, עד שהרגיש שהוא פשוט נמס בתוכו.

בשיא של אותם רגעים, הוא לא הרגיש את כובד גופו, לא את דאגותיו הכלכליות ולא את חובותיו המעיקים. הוא היה לחלק מהרוח שפיזה בנעימות, חלק מהשמש השוקעת בגוונים חדשים. הכל היה אחד, פשוט, וחסר גבולות. הוא הרגיש ששם, ורק שם, הוא באמת חי.

המבחן הקשה הגיע תמיד ברגעי הנסיעה חזור. כשהיה נכנס למשאית הישנה ומתחיל בירידה אל עבר המישור, היה ליבו נחמץ בקרב.

ככל שהתקרב לבנייני המגורים האפורים, לפיח האוטובוסים ולצעקות הנהגים בפקקים, כך הרגיש את שלוות החר הולכת ומתפוגגת.

ברגע שפתח את דלת הנגרייה וריח העצים המנוסרים פגש אותו יחד עם ערימת מכתבים מהבנק, הרגיש צניחה חופשית אל תוך תהום של יבשושיות.

'זהו זה', אמר לעצמו במרירות כבושה, 'שוב חזרתי ליושב התהומי, שוב אני בתוך הרעש והמהומה. מה שקרה על ההר היה אשליה רגעית, והמציאות פה, היא מדבר שומם שאין בו טיפה של חיים'.

הוא הפך לאדם עצבני ומריר. הוא שנה את העץ הגולמי שדרש עיבוד, שנה את המפסלת שהכאיבה לידיו, וחי רק בשביל אותם רגעים נדירים על הפסגה.

הניחות שמזכיר את החיים

יום אחד, בשעת בין ערביים, עסק בניקוי מגירה ישנה ועמוקה בשולחן העבודה שלו בנגרייה. בין שבבי עץ וברגים חלודים, הוא מצא בקבוקון קטן של שמן אתרי יקר, שקנה פעם מאחד מתושבי הכפרים בגליל.

הבקבוק היה חתום בשעווה, ועטוף בכד קטיפה כהה. הוא פתח את המכסה רק לרגע אחד, שאף אל ריאותיו את הניחות המשכר שהזכיר לו את פסגת המצוק בפריחתו, ואז מיהר לסגור אותו בחזקה, עטף אותו שוב והחזירו למעמקי המגירה.

הוא לא רצה שהריח היקר יתבזבז על האוויר המזוהם של הנגרייה. שעות אחר כך, כשהשמש כבר שקעה, הוא היה שקוע בעבודה מאומצת על שולחן אלון כבד. הזיעה ניגרה על מצחו, והוא הרים את ידו למחות את הזיעה והאבק, ופתאום נעצר במקומו, קפוא. בתוך ריח האבק, השמן של המכונות ודפי העצים, הוא הריח אותו. הניחות של ההר.

הוא הביט בידי המיובלות והמלוכלכות בתמהוון. הבקבוק היה סגור במגירה נעולה, הוא היה רחוק מרגע הפתיחה שעות רבות, ובכל זאת - הניחות דבק בו. הוא לא נעלם בתוך עבודת הכפיים - הוא פשוט התלבש בתוכה.

באותו רגע הלחלה בו תובנה ששינתה את חייו: הניחות האמיתי אינו קיים רק כשהבקבוק פתוח לרווחה מול המרחבים. הניחות האמיתי הוא זה שמסוגל לשרוד את המעבר אל תוך הנגרייה, להשאיר נוכח על הידיים העובדות, ולהפוך גם את האבק לחלק מהבושם.

בין פירוד לחיבוד

סיפור זה ממחיש את עומק דברי מוהרנ"ת (כתובות א), בהבדל המהותי בין הקדושה לסטרא אחרא:

גם הקדושה וגם הסטרא אחרא מתחילים מאותה נקודה, שניהם שייכים בשורשם הראשוני לקדושה.

ההבדל ביניהם הוא רק מה קורה אחר כך - כשחוזרים אל חיי היומיום האפרוריים.

הסימן המובהק של הסטרא אחרא הוא הניתוק. ברגע שהיא משתלשלת ויורדת למטה, אל עולם החומר והפרטים, היא 'מתפרדת ונכרתת'. היא נעשית לישות ששוכחת את מקורה, והופכת למציאות של פירוד גמור שאין בה שום זכר לאור שהיה בתחילה.

מי שחי בסטרא אחרא מרגיש שחיי המעשה הם נפרדים לגמרי מהש"ת.

לעומת זאת, הקדושה שומרת על הניחות, על 'הרשימו', גם כאשר היא יורדת למטה. שכן המבחן האמיתי הוא לא כמה אדם מרגיש מבוטל ומרום כשהוא נמצא בשיא ההתעלות - בתפילה זכה או בהתבודדות על ההר.

המבחן הגדול מתחיל רגע אחרי, כשהאדם חוזר אל ה'ישות' - אל מציאות החיים הגשמית והמפרכת.

גם כאשר הקדושה באה אל סוף גבול הקדושה, מקום שבו זכרון ימי האור נמוג לחלוטין, היא עדין נאחות בריח העדין והקדוש שספגה באותם רגעים נעלים, ומכוחם היא מוצאת את השי"ת גם בתוך ה'סוף' וה'גבול' - 'ואביית תהילה משוכני עפר, מקרוצי חומר' - - -

לטייל
בתורתו

לעידוד העמקה והתבוננות
בלימודי מורה"ן

יזרשי יקרה יסלסל בקול...

תבא

קו השיעורים לסלסל בתורתו

> מתחדש <

04-627-7313

1 חדשות
ועדכונים

2 כל השיעורים
על התורה
הזמנית

3 מידע על כלל
תכניות לטייל
בתורתו

4 שיעורים
באידיש

5 שיעורים
באנגלית

6 הרשמה
מבחינים
ופניות

7 שיעורים על
כל התורות
שנלמדו בעבר

8 בקרוב:
שידור חי

9 חזרה
למיקום
האחרון

0 שיעורי הדרכה
ח"י כללים

כל הפרטים
והעדכונים

חזרה שלב
אחד אחורה

להתחבר למפעל של רבינו הקדוש 'לטייל בתורתו' בקו טלפון אחד

עדכונים • מגוון שיעורים על התורה • שיעורים על הח"י כללים • מידע מעדכן על כלל הפרויקטים • שיעורים על תורות קודמות • פאנלים וראיונות • מבחנים

הר במרחקים

כשהדרך נחסמה
והרכב השבור
עמד מלכת,
גילינו שדווקא
בתוך ה'לא'
מסתתר הניגון
העמוק ביותר
| שם, מול הר
חסום וניידות
משטרה, הפך
הכאב להודיה |
על הידיעה שכל
מאורעות האדם
הם לטובתו
המוחלטת |
זהו סיפור על
דקות ארוכות
שבין משבר
להארה, שלימדו
לב כסף
 שאין קירבה
 גדולה יותר
 מזו שנולדת
 מתוך הגעגוע
 שבמרחק

מאז אותה נסיעה, ל"ג בעומר
של תשפ"ד -
הימים שלפני ל"ג בעומר
מזכירים לי אותה.
לוחות הפרסום התכסו
במודעות מתגוננות -
"בשל מצב הבטחוני, השנה,
לא תתקיים הילולא במירון".
אבל הלב שחיכה כל כך ל'עיר
וקדיש' -
סירב לקבל את זה כגזירה
משמים.
ממחשבה למעשה, הרמתי
טלפון לחברי הצפתי,
שיערות צפת נהירים לו
כשבילי הכותל לירושלמי,
השאלה הראשונה שלו
הלחיצה אותי:
"אתה מגיע עם ג'יפ נכון?"
מאיפה שלא נסתכל על זה,
הרכב שלי, הוא לא ג'יפ,
גם לא קרוב למה שהו שמזכיר
רכב כזה.
"האמת שלא בדיוק... זה
קריטי?"
כשיש לך חבר צפתי, אתה
צריך להיות מוכן לתגובות
שלו,
"לא חייב ג'יפ. מקסימום הרכב
יתקע - אבל אל תדאג בסוף
יחלצו אותך".
הסברתי לו שזה משה שיש לי,
ואני חייב להגיע,
הוא הבטיח למצוא את הדרך
שתוביל אותנו למירון,
בלי כל אחריות כמובן...
יצאנו לפנות בוקר - חמישה
לבבות כוספים - אל הדרך
כשאין לנו מושג איך היא
תגמר, והאם נצליח להגיע.
אחרי שחרית בשטיבלאך מאור
חיים יצאנו למסע,
לראות את פני הצדיק בשמחת

ההילולא שלו.
נסענו אחריו, הרגשנו היטב
את הנוכחות המשטרית,
ניידות פטרלו בכל מקום,
והכבישים היו שוממים לגמרי.
אנחנו נוסעים אחרי המדריך
הצפתי שלנו -
מתברר שהוא בקי גם במפת
החסומות בכבישים.
באמצע
הכביש הוא
התחיל
להאט,
ואחרי
כמה
עשרות
מטרים
הוא פנה
אל תוך
היער.
הירידה אל היער
התבררה כאתגר לא
פשוט,
הוא צלח אותה בקושי רב,
אבל אנחנו...
פתחנו את המסע עם חבטות
עזות, פנצ'ר בגלגל,
ותובנה ברורה כשמש למקרה
שטעינו -
הרכב הזה חד משמעית לא
ג'יפ.
נעצרנו לאמוד את הנוקים
ולהחליף גלגל,
פחדנו שיזהו אותנו מהכביש
הראשי,
אך לא הייתה כל ברירה.
לא היינו לבד ביערות, מכל
כיוון אפשרי הופיעו רכבים,
כולם כוספים אל אותו המקום.
תקווה אדירה פיעמה בלבבות,
עוד מעט, עוד כמה מהמורות

-
וכבר נשבור את כל המניעות
ונגיע אל אש להבת שלהבת.
אבל הן רק התחילו...
ראינו רכבים חוזרים לכיוון
ממנו באנו
פני הנוסעים בהם סיפרו הכל -
"יש שם מחסום משטרתי. אין
מעבר".
מתברר שזו הדרך היחידה
שלא הייתה חסומה עד עכשיו,
כל שאר הדרכים נחסמו עוד
קודם.
גם חברינו הצפתי לא הכיר
דרך נוספת,
ובהחלטה של רגע היה ברור
לנו -
ממשיכים.
לאן?
להיכן שהרכב ישא אותנו
בכיוון מירון.
נפרדנו מידידנו
הצפתי,
והמשכנו,
מעכשיו
הלב הוא זה
שינחה את הכיוון.
מבין העצים ראינו
דמויות שפופות. מתנשפות.
הפנים שלהם נצצו מזיעה
ומאושר - בדרך אל ההר
הנכסף.
ואז משום מקום
הם הגיעו...
שלושה ג'יפים אימתניים
הקיפו אותנו מכל הכיוונים,
לא היה לאן לברוח.
עשרה שוטרים חמורי סבר
קפצו החוצה -

אני משום מקום, הם הגיעו...
שלימה ג'יפים אימתניים

מאי שם נשלף קלרינט, אחר
הוציא גיטרה,
באמצע היער פרצנו בריקוד
סוחף: "לכבוד התנא האלוקי".
לעיניהם המשתאות של
השוטרים -

שהצטרפו למעגל...

הסתכלתי
לאחור אל
הרשב"י
ופשוט
אמרתי

תודה -

על הטוב האין סופי שטמון
בגעגועים מהמרחק.

לפני שעזבתי לחשתי לרבי
שמעון:

"תודה לך שלימדת אותי את
סוד הקירבה מרחוק,

תודה על רגעים של מעין עולם
הבא".

בדרך חזור ביקשתי עוד בקשה
אחת:

מי ייתן שבהשתחות על הציון
הקדוש בשנה הבאה -

אכסוף אליך ככה, כמו
מהמרחק...

השנה, בתשפ"ו עת הזכרונות
צפים,

אני יודע להסביר את התחושה
ההיא, שם, מול ההר הרחוק,

רבינו פותח איתה את תורה ד':
"כשאדם יודע שכל מאורעותיו

הם לטובתו -
זאת הבחינה היא מעין עולם
הבא".

"רבי שמעון, כל כך רצינית
לבוא אליך, אל תוך המערה
העוטפת שלך,
אבל תכל'ס - אני מרגיש רע.
אני רחוק ממך".
עצרתי לרגע,

מיישיר מבט כואב אל
מבנה האבן העתיק,
במרחקים,
"למה

נשארתי
רחוק?! למה
לא זכיתי להגיע
אליך?! - זעקתי.
"למה?!"...
שמעתי רחש של פסיעות
מאחורי, הסתובבתי,
"עברה כבר רבע שעה" -
המפקד הנחית אותי אל
המציאות.
סימנתי לו עם היד סימון כל
שהוא -
והוא הלך, לא לפני שצעק לי -
"יש לך 5 דקות".
חמש דקות מול רשב"י...
בבת אחת זה חדר לתוכי,
אני כוסף לרבי שמעון, אני
עומד מולו,
ואני מתגעגע אליו...
המרחק הזה, הכיסופים שלא
התממשו כמו שציפיתי -
הבעירו את הלב שלי - באהבה
אחרת לגמרי.

הישר לכיוונינו.

ידענו היטב, שהקבוצה
האחרונה שפגשה שוטרים -
נשלחה הישר לכרמיאל...
אזרתי אומץ ונגשתי אל
המפקד,

הפנים שלו זעמו, ועיניו ירקו
גיצים:

"מה אתם עושים פה? זה שטח
צבאי סגור! אתם באים איתנו
הרגע!".

הלב שלי נפל, לא ציפיתי שכך
ייגמר המסע.

בכוחות שלא ידעתי שקיימים
בי, פניתי אל הלב שלו:

"באנו מרחוק - רק כדי
לראות את רבי

שמעון,

התגעגענו אליו שנה שלימה,
אנחנו רק רוצים לראות...".

העיניים שלי התמלאו בדמעות,
כנראה שהם המיסו את ליבו,
"אתה יודע מה?! יש לכם רבע
שעה".

יצאנו מהרכב, שמים את
פעמינו לגבעה הקרובה.

ואז ראינו אותו...

מרחוק.

ממתין לנו על ההר ממול - הר
מירון.

הדמעות הציפו את עיני שוב,
דמעות רוויות כאב וגעגועים.

סערות של כיסופים צבית
תורני • ההתמודדות בין הישיבה
לכיסופים במירון • הפגישה
הראשונה עם רבינו בשנת
הקורונה • כיצוי הלהבות בעיר
התורה • הצלילה אל מימי ים
החכמה • הפגישה עם רבינו
"השני" - רבינו של ההתחזקות -
מחדש לגמרי

התחילת

טיול במסילות
הנפש הפנימיים
של ההולכים עם
התורה

רבינו מחזיק יד

פרולוג נכנס יין, יצא סוד

שושן פורים תשפ"ז.

שעת בין ערביים. סימטאות מאה שערים ספוגות בריח מתוק-
חמוץ של יין, זיעה של ריקודים, וקדושה עילאית של שלהי הפורים.
רעש התופים והשירים שבקע מכל חלון כמעט והחריש אוזניים.
נמלטתי לרגע מזהמולה הגדולה ששררה ב'שול' הברסלבאי,
המיות הלב המרטיטות שנחשפות רק ברגעים אלו, כיסופים וגעגועים
לרבי של כל העולם.

חיפשתי פינה לשאוף בה מעט אוויר צלול, לקראת שעות הערב.
מצאתי ספסל עץ ישן, ממש סמוך לפתח. בקצהו השני היה שרוע
אברך. פניו היו סמוקות מיין, פאותיו סתורות, עיניו עצומות. הוא
התנדנד קלות קדימה ואחורה, ממלמל לעצמו מילים ברורות למחצה
בניגון דק ונוגה.

התיישבתי בשקט, נזהר שלא להפריע לו בהתבודדות-שיכורים
שלו, אבל אז הוא פקח עין אחת, מבריקה וחודרת, והשיר אליו מבט.
"אתה רואה אותי ככה, הא?" הוא הפטיר בקול צרוד, מצביע על
הקאפטן המוכתם ביין שהוא עטה על עצמו, "אברך פשוט, קצת
שיכור, קצת שבור... אתה מסתכל עליי ורואה אברך סטנדרטי לגמרי,
אחד שקם בבוקר, הולך לכולל, ונוסע הביתה לקריית ספר".

חייכתי אליו בסלחנות השמורה לפורים, "אני רואה יהודי קדוש
ששמח בפורים, מה איכפת לי קריית ספר עכשיו?"

**הייתי
מחכה לזה
כל השבוע.
הולך
למרפסת
הבית
בשעת
הבוקר
המוקדמת,
עומד שם,
מסתכל
לשמיים,
ופשוט
שופך את
הלב.**

ה ו א

ביטל את דבריי
בהינף יד, "עזוב
אותך ממילים יפות. אתה
לא יודע מי אני הייתי. אתה
שומע?! פעם הייתי אש. פעם
שרפתי את העולם".

הוא התקרב אליי, לפת את שרוול
חולצתי בידו הרועדת, והיין שחרר את
חרצובות לשונו לחלוטין, "תשמע לי טוב.
אם הייתי מספר לך מה עברתי בחיים, היית
צוחק עליי. היית אומר שהיין עלה לי לראש,
שאני סתם גאוותן שמשבח את עצמו במילים
גדולות. זה לא יישמע לך אמיתי בכלל. אתה
תגיד 'אין בחורים כאלה היום'. אבל זה מה
לעשות. זה מי שהייתי. באמת שהייתי כזה".

משהו בכנות הפצועה שלו, בטון שהיה רחוק
מלהיות שחצני - אלא יותר מתגעגע עד כאב
- גרם לי לרצות לשמוע. הקצבתי לעצמי כמה
דקות של חסד לפני תפילת ערבית.

"נכנס יין יצא סוד", אמרתי לו ברוך, "השמש
של פורים תכף שוקעת, וזה זמן שכל סודות
הנפש יוצאים. דַּבֵּר, אני מבטיח להאמין".

הוא לקח נשימה עמוקה, עצם את עיניו שוב,
וכשהתחיל לדבר, קולו השתנה. הוא כבר לא
נשמע כמו שיכור מסימטאות מאה שערים, אלא
כאיש שבע ימים הפורש מפה של חיים שלמים.

פ ר ק א

איפה הזקן נעלם?

אם הייתם מגיעים לשכונת הדר בחיפה לפני קרוב
לעשרים שנה, הייתם רואים אותי - ילד רגיל לכאורה,
שנולד למשפחה חרדית תורנית שורשית. השכונה

התנהלה

על מי מנוחות,
הילדים שיחקו למטה,
אכלו ממתקים, פשוט חיו את
הרגע.

אני בשונה מהם, כבר מגיל אפס,
לא הייתי רגיל. היה בי משהו שונה שלא
ידעתי להסביר. האמת, שגם היום אני לא
בדיוק יודע להסביר.

בזמן שילדים אחרים חיפשו משחקים, אני
חיפשתי משהו אחר, גם אם לא ידעתי לתת לו שם.
לא ידעתי מה זה לשחק בכלל.

אני זוכר את נקודת המפנה, אירוע מכוון שכנראה
שינה את חיי לנצח.

הייתי ממש ילד קטן, ישבתי בשבת בבית הכנסת
בקביעות על יד יהודי זקן אחד. שבת אחת, שמת לי לב
שהמקום שלו ריק. הוא נעלם.

כשחזרתי הביתה שאלתי את אבא שלי בתמימות:
"אבא, לאן הזקן הזה נעלם?"

אבא ענה לי בפשטות: "הוא נפטר".

המילה הזו הכתה בי כמו ברק, "מה זה נפטר?!"
שאלתי.

רק אז קלטתי את המשמעות המזעזעת והמופלאה
של העולם הזה. אנשים נולדים, ואז הם נפטרים.

התחלתי לשאול את עצמי, 'רגע, מה זה העולם הזה
בכלל? מה אנחנו עושים פה?'

המחשבה הזו לא עזבה אותי, 'נו, אז מה זה העולם
הזה...'. רק לאחר שנים התוודעתי לסיפור ילדותו של
רבי נתן:

"בְּשֵׁהָיָה תִינּוֹק עֲדוּן, הָיָה רָגִיל לִישֵׁב עִם זְקֵנוֹ
בְּמִזְרַח בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְהָיָה מְפִיר הַיֵּטֵב אֶת כָּל
הַזְּקָנִים שֶׁיֵּשְׁבוּ בְּמִזְרַח, כִּי הָיוּ רָגִילִים לְהִשְׁתַּעֲשֵׂעַ
עִמּוֹ. פְּעַם אֶחָת מֵת אֶחָד מֵהַזְּקָנִים, וְהָיָה קָשָׁה לוֹ
הַדְּבָר, כִּי לֹא הָבִין הַיָּלָד הַזֶּה, וְשָׁאַל אֶת זְקֵנוֹ עַל
זֶה, הַשִּׁיב לוֹ זְקֵנוֹ שֶׁהַזְּקֵן הַהוּא מֵת.

שָׁאַל אוֹתוֹ מִזְהַרְבֵּי: מַה זֶה מֵת? מַה נַּעֲשֶׂה
עִמּוֹ? הַשִּׁיב לוֹ, שֶׁמִּטְמִינִים אוֹתוֹ בְּאַרְצֵי וּמְכֻסִּין
אוֹתוֹ בְּעֵפֶר. וּמֵאַזּוֹ הָיָה קָשָׁה לוֹ מַה זֹאת, וְכִי זֶהוּ
הַתְּכַלִּית שֶׁל כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה? וּמֵאַזּוֹ הִתְחִיל לְבַעֵר
בְּלִבּוֹ, וְהִתְחִיל לְחַפֵּשׂ וּלְהַרְהֵר, מַהוּ הַתְּכַלִּית."

מאותו

יום, הפכתי לילד

מחפש.

מאז היותי קטן הייתי

מתמיד וניצלתי כל רגע, אבל

מאותו רגע התעורר הלב.

תבין, בשעתו חשבתי שכל העולם

ככה. רק לאחר שנים הבנתי שכנראה

שהייתי ילד מיוחד, ילד שרק מחפש את ה'.

אין לי מושג למה, כנראה קיבלתי איזה נשמה

גבוהה.

התחלתי לחפש התלהבות, חיות. הייתי שומע

שיש איזה אדמו"ר שרוקד בהתלהבות רבה בטיש

של ליל שבת, והייתי מחכה כל השבוע רק כדי

ללכת לשם.

לא שהייתי שייך לאותה חסידות, כי לא עניין

אותי הממסד, רציתי רק להתחבר לחיים הללו.

לראות יהודי רוקד, קופץ, אפילו אם הוא מדבר

דברים לא מובנים - העיקר שראיתי אדם שחי את

השם יתברך. פשוט חי.

התחלתי לגדל פאות ארוכות, מנהג שהיה

מאוד חריג בסביבה הישיבתית שבה גדלתי. אבא

שלי היה מפתע לחלוטין, לא הבין בכלל. הוא

שאל אותי לפרש העניין, אבל לי לא היו תשובות

הגיוניות לענות לו.

אבל יותר מכל, היו בי כיסופים אדירים פשוט

לדבר עם השם יתברך.

מה אני יגיד לך, בסביבה שבה גדלתי, בציבור

החרדי התורני, המושג הפשוט 'לדבר עם השם'

בשפה אישית, כמעט ולא היה קיים. אפילו מי

שהלב שלו כוסף - אבל חס וחלילה מלדבר עם

השם יתברך...

אני, אני אפילו לא ידעתי שאפשר או מותר

לעשות דבר כזה. ובכל זאת, הנפש שלי דחפה

אותי לשם.

מגיל עשר בערך, לא הייתה שבת אחת שלא

קמתי בה עם הנץ החמה. זהו היה לי משהו מיוחד

כזה, הייתי מחכה לזה כל השבוע. הולך למרפסת

הבית בשעת הבוקר המוקדמת, עומד שם, מסתכל

לשמיים, ופשוט שופך את הלב.

לא ידעתי בכלל שקוראים לזה 'התבודדות',

לא ידעתי שאפשר לדבר עם השם יתברך כמו

'חבר אמיתי'. ידעתי רק שיש לי כיסופים נוראים,

אדירים, שממלאים לי את הלב, ואני חייב להוציא

אותם החוצה.

פרק ב' יש השם בעולם

כשהגעתי לגיל בר מצווה, התחלתי ללכת למשפיע מלהיב באיזור מגוריי, הוא לא היה חסיד ברסלב, אבל היה מזלף לנו טיפין טיפין מהיין

ההונגרי.

מילאתי את

הנפש שלי מהשיעורים

שלו, חיפשתי אצלו את החיות

וההתלהבות, אבל תמיד הרגשתי

שזה עדיין לא המעיין עצמו. הרגשתי

שאני זקוק לקשר ישיר, אמיתי וחי עם

השם יתברך.

ואז, יום אחד, זה קרה.

החיפוש שבער בי מילדות הביא אותי לחפש

כל ספר בארון הספרים, ויום אחד פתחתי את

הספר 'ליקוטי מוהר"ן', העינייים שלי שוטטו על

פני הדף, הספר נפתח לי בחלק שני תורה כ"ה.

קפאתי במקומי. לא האמנתי למראה עיניי. כל

החיים, כל הילדות שלי, עמדתי במרפסת ודמיינתי

קשר כזה עם השם יתברך -

ופתאום אני מוצא צדיק ענק, ספר קדוש,

שכותב שחור על גבי לבן שזו הדרך!

'התבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל'.

יש דבר כזה באמת.

איך שראיתי את הדיבורים האלו מיד רצתי

לחורשה שמאחורי בית הכנסת שלנו, נכנסתי בין

העצים, ופשוט התחלתי לצעוק להשם יתברך.

העצים הצטרפו אל הניגון שכבש את ליבי, ויחדיו

שוררנו, כספנו, דיברנו.

התחושה הייתה כאילו מישהו הדליק זרקור ענק

אל תוך החושך של הנפש שלי.

הספר שמצאתי הפך מהר מאוד למלא בקווים

והדגשות. כל דיבור של רבינו תפס אותי.

בכיתה ח' בקושי הגעתי ללימודים, הייתי חייב

לקום כל לילה לחצות, ללכת לטבול ולתפוס את

הנץ.

המגיד שיעור כעס על ההיעדרויות התכופות

שלי. אבא שלי - תלמיד חכם גדול ושורשי - פשוט

לא הבין מה קורה לבן שלו. הוא ראה אותי הולך

לאיבוד בדרכים שלא הכיר.

היום, במבט לאחור, אני מבין את הדאגה שלהם.

הם לא ניסו לחסום אותי, הם פשוט נלחמו על

ה'נורמליות' שלי.

הם ראו בחור מוכשר שיוצא מהמסלול המוכר

והבטוח, וניסו להחזיר אותי אל התלם.

הכאב הגדול שלי אז לא היה רק על ה'חסימה'

שלהם, אלא על עצם הגילוי המר שמה שבוער בי

כחמצן - נראה להם כסטייה מהדרך.

אז, זה ממש שרף אותי. הכאב הכי גדול שלי

היה לראות את כולם ממשיכים בסדר היום הרגיל,

לומדים ומתפללים 'לפי הספר', כשבאמת הפנימית

יש עולם שבוער להשם יתברך.

לא הבנתי איך הם מסוגלים לישון, איך הם

יכולים להסתפק רק בארבע אמות של הלכה -

מבלי לחפש את הלב הבורע בתוכן.

מרוב דאגה הוכיח אותי המגיד שיעור נמרצות,

"למה אתה לא נוכח בלימודים? מה ייצא ממך?"

אבל אני לא התבלבלתי, כבר גיליתי את האמת

של העולם הזה.

עניתי להם בלהט משפט אחד, "יש השם יתברך

בעולם...".

מזל טוב

הכאב הגדול
שלי אז לא
היה רק על
ה'חסימה'
שלהם, אלא
על עצם
הגילוי המר
שמה שבוער
בי כחמצן -
נראה להם
כסטייה
מהדרך.

מגילת אסתר

פרק ג' מול ברסלב אחרת

היום,
אני מבין אותו
קצת. בסופו של דבר
הוא היה צריך לנהל ישיבה
עם עשרות בחורים, שרובם היו
זקוקים למסגרת הזו כדי לא להתפורר.
הוא לא ניסה להקטין את עבודת ה' שלי,
הוא פשוט ניסה לשמור על ה'ספינה' שכולם
ישבו עליה.

הוא דאג ליציבות של הבית, ואני רק רציתי
לפרוץ את התקרה - כדי לראות שמים.
הסתובבתי ממנו בהחלטה נחושה, 'אני לא מוכן
לעזוב את ההתבודדות - גם בתוך ישיבת ברסלב'.
מצאתי חורשה קטנה מאחורי הישיבה, כל לילה
הייתי יוצא להתבודד בחורשה, זה היה ממש גן עדן.
אחרי שראיתי שרבינו לא מוותר לנו על 'חצות' -
'עיקר עבודת האיש הישראלי', התחלתי לקום חצות.
לב האיש הישראלי בוער עד אין סוף, ובשעת חצות
הייתה חבורה שהיו מסתובבים בפנימייה ומעירים את
כל הבחורים, "חצות, חצות, אש בוערת בשדה".
בחורים רבים היו מתעוררים, ויצאנו יחד לחורשה.
תיקון חצות, התבודדות, ריקודים.
בכל מהלך היום הייתי שואב כל טיפה של חיות
והתלהבות שהצלחתי למצוא, ריקודים אחרי התפילה,
סדרים בספרי רבינו.
הגיע ערב ראש חודש, היה לי ברור שנוסעים
למירון. שם אצל העיר וקדיש נפתח הלב. לא יכולתי
לוותר על הנסיעה הזו.
המשגיח של הישיבה לא ממש אהב את זה. ממש
לא.
יתכן שהמשגיח צדק בניהול היבש של המערכת;
הוא ידע שרוב הבחורים רואים בנסיעה למירון 'טיול
משחרר', יציאה מהלחץ, זמן של פורקן. הוא היה חייב
לצמצם אותם כדי לשמור על הישיבה.
הוא לא הבין שאני לא מחפש 'שחרור', אני מחפש

לא התרגשתי מגערות המגידי שיעור, וכבר היה
לי ברור שאני הולך לישיבה של ברסלב.
דמיינתי לי מקום שבו כולם רצים ליערות, שכולו
בוער באש תמידית. חיכיתי בקוצר רוח לרגע הנכסף
שבו אתחיל ללמוד בישיבה של ברסלב.
אבל כשהגעתי לישיבה הברסלבית, גיליתי מציאות
קצת שונה.
גיליתי שגם שם יש שגרה, כללים ומשמעת.
אמנם, בכל הקשור לספרי רבינו - קיבלתי שם
הרבה. לימדו אותי איך לומדים תורות של רבינו,
וגיליתי הרבה ספרי ברסלב שלא הכרתי.
אבל ההלם שלי היה בנוגע לנשמה עצמה -
ההתבודדות.
שאלתי את המשגיח בחוסר סבלנות, "נו, מתי
יוצאים לשדה? ליער?"
הוא הביט בי בתימהון, דפדף בלוח השנה והגיב
בקוצר רוח, "כנראה ביום חמישי נוסעים לשדה, אה,
בעוד יומיים".
מרוב הלם לא הצלחתי לומר מילה. רק יום אחד
מתבודדים? ומה יהיה עם הנשמה שלי?
המשגיח לא הבין את שתיקתי, והוא הוסיף לאלתר,
"כמובן, לא כולם נוסעים לשדה, רק מי שישמור על
הסדרים כל השבוע - ייסע לשדה ביום חמישי".
עבורי זה היה חץ בלב. איך אפשר להפוך את
החמצן שלי - לפרס על שמירת סדרים!?

הוא לא
הבין שאני
לא מחפש
'שחרור',
אני מחפש
את השם
יתברך!

בשעת הצות
הייתה
חבורה שהיו
מסתובבים
בפנימייה
ומעירים
את כל
הבחורים,
"הצות",
הצות, אש
בוערת
בשדה".

את
השם יתברך!
אבל בדיוק שם היה
השבר שלי - הכאב הכי נוקב
היה, להבין שבעולם שבו גדלתי,
הכיסופים לה' הפכו למטבע עובר
לסוחר, לפרס על התנהגות טובה, ולא
לעצם המהות שלשמה אנו חיים.
תהיתי לעצמי:

נכון שגמרא והלכה ויציבות הם הבסיס. אבל
איך ייתכן שהמערכת לא מחנכת אותנו שגם לשבת
במירון, ולכסוף לאבאל'ה שבשמים, זה חלק בלתי
נפרד מלהיות יהודי - לא פחות מלימוד גמרא!
פשוט לא יכולתי להבין מה הם רוצים. אבל
היות שהייתי תלמיד מצטיין, ממש מהמתמידים של
הישיבה, לא זו מהגמרא כל היום, קיבלתי 'מאה' ככל
המבחנים, כך שהם נאלצו לבלוע אותי כמו שאני.
בן שיחי פקח את עיניו לשנייה, הייך חיוך
שיכור ואמר: "אני יודע, אתה בטח חושב שאני
מגזים עכשיו, אבל תשאל את מי שהיה איתי
בישיבה...".

פרק ד' הפגישה הראשונה

למעשה, למרות שהייתי מקושר מאוד לעצות של
רבינו, תכל'ס הכל היה בגלל שחיפשתי חיות - ומצאתי
אותה בברסלב. שיערתי לעצמי שכנראה שכמו שיש
חיות ברסלב, יש גם חיות במקומות אחרים. אבל כרגע
אני בברסלב, ברוך ה', והשם יתברך יעזור הלאה.

אבל
הכל השתנה
אחרי הפגישה הראשונה
שלי עם רבינו. פתאום הבנתי
שחיות בהתקשרות עם רבינו - זה
חיות אחרת לגמרי, זה חיים טובים
באמת.

וזה קרה דווקא בראש השנה שנת תשפ"א.
ראש השנה של הקורונה.

שנה שלימה חסכתי כסף לנסיעה הזו, התחננתי
וביקשתי מהשם יתברך שאזכה לקחת חלק בקיבוץ
הקדוש בראש השנה באומן.

זה היה באמצע חודש אלול. הייתי בבית עקב
טיפול שיניים, הלכתי ברחוב, לפתע פגשתי חבר
שהכרתי מהנסיעות למירון בערב ראש חודש. הוא
פנה אליי בלי היסוס, "אתה רוצה לנסוע השנה
לאומן?"

אני עצמי הייתי מנותק מהעולם, אבל באותו זמן כל
העולם געש ורעש סביב הגבולות באוקראינה. כל יום
אמרו שהנה השמיים נסגרים, הגבולות בכאוס, וכמובן
שגם אצלנו בישיבה אסרו את הנסיעה לאומן מחשש
שבחורים יהיו אצל רבינו זמן רב מדי, חס ושלום...

אבל הנשמה שלי לא יכלה לוותר על הנסיעה
הקדושה, ומהישיבה לא פחדתי בכלל. גם כך היה
המשגיח חוזר ומתרה בי כל יומיים, "אם לא תפסיק
עם החצותים והמירונים שלך, לא תוכל להמשיך
אצלנו".

החלטתי שאני טס לאומן בכל מחיר, נגד כל
ההוראות. התקשרתי לאבא שלי באמצע הלילה,
בשעה שתיים, ואמרתי לו: "אבא, אני רוצה לנסוע
לאומן".

אבא לא הבין מאיפה נפלתי עליו, "מה הקשר אומן
עכשיו? יש לך ישיבה". אבל התעקשתי, אמרתי לאבא
שחבר שלי הבטיח לשמור עליי, ואיכשהו קיבלתי
ברכת הדרך מאולצת.

באותם
רגעים, הרגשתי
ממש שרבינו תופס אותי,
קושר אותי אליו ולא עוזב.

פרק ה' שבוע בן-עדן

חזרתי לארץ, והכנתי את עצמי לקבל את
'הקערה של ההתעוררות'... מהמשגיח, אכן זו
באמת הייתה חוצפה לזרוק את השכל - ולנסוע
לרבי'ה על ראש השנה...

האם הייתה לי ברירה? וכי הייתי יכול להישאר
בארץ? האם הייתי מסוגל לוותר על ההתקשרות
הנצחית ברבינו הקדוש שזכיתי לה בראש השנה!?

ראש חודש חשוון הגיע, ובדיוק באותו יום
לא חשתי בטוב. הלכתי לעשות בדיקת קורונה,
ולהפתעתי יצאתי חיובי.

טוב, זו כבר תפנית רצינית, אולי המשגיח יחמול
עלי.

התקשרתי ברטט למשגיח, וכפי ששיערתי הוא
היה נינוח והורה לי לשוב בעוד שבוע לשיבה,
כאשר יסתיימו ימי הבידוד.

סיימתי את השיחה וקפצתי על מקומי בשמחה,
'הנה קיבלתי שבוע שלם של חופש מצמצומי
הישיבה'.

זרקתי לשקית מגבת וצעף, לקחתי את התפילין,
ובתוך כמה דקות כבר הייתי באוטובוס בדרך אל
משאת ליבי וחיי - רבי שמעון.

איך אוכל לתאר מהו שבוע שלם במירון על ציונו

המסע
הזה היה רצוף
ניסים. כשהגענו להזמין
את כרטיסי הטיסה, החבר
סח לפי תומו שאין לו אשראי,
הכרטיס שלו חסום.

אמרנו אחד לשני, "זה מניעות, לא
מתייחסים לכלום". והפלא ופלא, הכרטיס
אשראי עבר, ללא שחברת התעופה גבתה
דולר עבור הטיסה.

נחתנו בשדה התעופה בלבוב. כשהגענו
למעבר הגבול, ראינו המון עצום של גויים לפנינו.
אמרנו לעצמנו: "אם אנחנו נכנסים לתוך ההמון
הזה, אי אפשר לשמור על העיניים".

בצד עמדו קבוצה של כמרים לבושי גלימות
שחורות, עמדנו לידם, וכשהם התקדמו למעבר
הגבול ניגשנו יחד עימם.

העבירו אותנו את ביקורת הדרכונים בלי שאלות,
ומיד יצרנו קשר עם סוכן הנסיעות כדי לשמוע על
המשך המסלול שלנו.

הוא היה בהלם ומפיו נפלטה צעקה, "מה!?!
עברתם את הגבול?! כבר לפני שעה חסמו את
הגבולות ולא מניחים לאנשים בלבוב חרדי להיכנס
לאוקראינה, מטוסים שלמים כבר לא הורשו
להיכנס".

הסתובבנו לאחור וראינו נוסעים חרדים שהיו
איטנו בטיסה, שומרי הגבול לא הניחו להם להיכנס
ובודדו אותם יחד, ולאחר מכן הם הושבו ארצה.
היה לנו נס גלוי.

נכנסנו לאדמת אוקראינה בלב הולם מרוב
הודאה, ונסענו היישר אל הציון. שהיתי כמעט
חודש שלם באומן. באותו ראש השנה, עמדתי בציון
של רבינו, התחלתי לבכות מעומק הלב, ואמרתי:
"רבינו, אם אתה האמת ששייכת אלי, תראה לי
משהו".

הוא היה
בהלם ומפיו
נפלטה
צעקה,
"מה!?!"
עברתם את
הגבול!?!
כבר לפני
שעה
חסמו את
הגבולות

למטה:
 אנשי הבעל
 תפילה
 בשירת
 געגועים
 באתרא
 קדישא
 מירון | מימין
 לשמאל;
 רבי לוי
 יצחק בנדר
 עם רבי
 שמואל
 צ'צ'יק, רבי
 בנימין זאב
 חשין, רבי
 אברהם
 יעקב
 גולדרייך,
 על סוס
 ועגלה
 במירון רבי
 אליהו חיים
 רוזין רבי
 שמואל
 שפירא ורבי
 אברהם
 יעקב
 גולדרייך,
 רבי שמואל
 שפירא,
 רבי שמואל
 הורביץ, רבי
 לוי יצחק
 בנדר

**אם אתה רוצה לחזור
 לשיבה - תחתום על
 התחייבות שאתה לא
 נוסע למירון בשום
 אופן, לא קם בחצות
 לילה, ולא לוקח
 בחורים להתבודדות**

של העיר
 וקדיש, אש להבה. התפילות,
 הלימוד, ועל כולנה השדות. לא היה
 מאושר ממני.
 המשגיח התקשר לבית הוריי כדי לדרוש בשלומי,
 והזדעזע לשמוע שאני במירון. הוא הצליח להשיג אותי במירון
 ופקד עלי לחזור מיד לבית.
 אבל לא הייתי מסוגל להתנתק מהאינפוזיה של ר' שמעון.
 לאחר השבוע נחתתי מגן העדן אל עולם המציאות. הגעתי לשיבה.
 בפתח עמד המשגיח שהבהיר לי ברורות:

"הדרך שלך לא מתאימה לנו. אם אתה רוצה לחזור לשיבה - תחתום
 על התחייבות שאתה לא נוסע למירון בשום אופן, לא קם בחצות לילה,
 ולא לוקח בחורים להתבודדות בשדה".
 הוא לא אמר את זה מתוך רוע.

היום, במבט לאחור אני רואה שם שני צדדים שצודקים כאחד. המשגיח
 צדק שאי אפשר לנהל ישיבה כשבחור אחד 'משתולל' בכיסופים, וסוחף
 אחריו אחרים שעדיין לא בשלים לכך. אבל אני צדקתי כשהטיתי אוזן
 לצעקתה של הנשמה - אי אפשר לכבות אש חיה בשם ה'סדר'.
 נפרדנו כי הוא היה חייב לשמור על הלול, ואני הייתי נשר שחייב לעוף.
 אבל בלב נשארה השאלה: למה לא מחנכים בעולם התורה שלנו, לעוף
 כנשרים אל השמש? למה?
 בחרתי ברבינו ובמירון.
 עזבתי את הישיבה.

פרק ו' צמאה נפשי

נכנסתי לשיבה חסידיית בירושלים, אבל הנשמה שלי כבר הייתה
 במקום אחר לחלוטין - במירון.
 יום לאחר שנכנסתי לשיבה חל ערב ראש חודש.

המרחבים
האדירים
והקדושים
פותרים
את הלב,
אתה עומד
חצי שעה
ולא מסוגל
להוציא
מילה.
הלב הומה
ומשתוקק,
'ירוץ עבדך
כמו אייל'.
געגועים
אין קץ -
'ידיד נפש
אב הרחמן,
משוך
עבדך, איי,
משוך...
משוך...'

כיום
אני יודע לומר
שהימים האלו היו מתנה
גמורה מהשם יתברך, הוא
פשוט הוציא אותי מהעולם הזה
לאיזה גן עדן שאין בו שום ירידות -
רק עליות.
האברך השתוי לקח עוד לגימה
מהבקבוק שהיה מונח לידו ונאנח: "איי...
אתה בטח לא מבין מילה ממה שאני אומר
עכשיו, נכון?"

פרק ז' פנצ'ר בגלגל

וכשהעצירה הגיעה, והיא הגיעה - היא הייתה כל
כך כואבת.
היא לא הייתה סתם ירידה לצורך עליה, היא הייתה
מוות עם קבורה חפוזה, ללא כרוז ברמקולים וללא
מודעות.
ובכן,
כך בערך התנהל ה'מעמד יציאת נשמה' שלי...
זכיתי להינשא בשעה טובה ומוצלחת, וקבעתי את
מגורי ב'עיר התורה' - קריית ספר שבמודיעין עילית.
החיים היו יפים ומאירים, שלום ושלווה אחווה
ורעות. אבל נתקעתי בתוך ארבע אמותיי, ונפשי
ששיועה לפרוש כנפיים גוועה לאיטה - אחות לנשר

שנכלא
בלול
של
תרנגולים.

קריית ספר היא מקום תורני,
ממוסד, מסודר ובנוי מאבכים
שלומדים כל היום. לפני החתונה אמרו
לי חברים, "עוד תראה, תתחתן. תתייבש
כמו כולם, ככה זה. לא יהיו כיסופים, לא
יהיה כלום".

אבל אני הייתי בטוח שהם מדברים דברי הבל.
אני הולך להפוך את קריית ספר על פיה.

אמרתי לעצמי, 'נכון, אין פה את שדות מירון
הטמירים, אבל אני אביא את מירון לתוך אפרוריות
העיר. אקום חצות, נתחיה, ואז, האש תהיה גדולה
פי מאה'.

אבל המציאות, מסתבר, תכננה לי מסלול התרסקות
מפואר.

הגיעה השבת הראשונה שלנו בעיר החדשה. קמתי
בבוקר, והרגשתי חלש. לא הייתה לי התלהבות. מין
יובש כזה, סמיך ומרדים.

ניסיתי לנחם את עצמי, 'טוב, זה טבעי. חתונה,
עייפות, אני מותש'.

אבל אז הגיעה השבת השנייה, והשבת השלישית.
הייתי ממשיך ברוטינה שלי; קם בחצות, אומר
תהילים, לומד. בחוץ, היה הכל נראה אותו דבר, אבל
בפנים? כלום. מוחלט.

הגעתי לתפילת שחרית, והרגשתי כאילו מישהו
הוציא לי את כל האוויר בבת אחת. פשוטו כמשמעו
- 'פנצ'ר בגלגל'.

לא הבנתי מה קורה לי. איפה מירון? איפה ההבטחות
שלי? איפה הכיסופים האדירים להשם יתברך שהייתי
מרגיש פעם רק איך שהתחלתי לצאת לכיוון היער של

הִיָּה מֹהֲלֶךְ בְּאִישׁוֹן
לַיְלָה וְאַפְלָה...
נִצּוֹל מִהַקּוֹצִים
וּמֵהַפְּחָתִים...
נִצּוֹל מִחֵיהָ רְעֵה
וּמֵהַלְּסָטִים - וְעַדִּין
אִינוֹ יוֹדֵעַ בְּאִיזָה דֶּרֶךְ
מֹהֲלֶךְ...
...

אני עומד
בבית
הכנסת,
מחזיק
את
הסידור,
והלב שלי
קר כמו
קרח.
המציאות
טופחת
על פניי.

”אבא’לה“
לחשתי.
הקול שלי
נשמע לי
חלול, זה.
”איפה
אתה?
איפה
אני? מה
קרה לאש
שלי?”

מִדְּבַר

באמת

ש ש מ ח ת י
 בשמחתו, "אשריך",
 אשריך בטח עברת לגור
 במירון, או אולי בירושלים או
 בבית שמש, כל היום עם אנ"ש, שדות
 ויערות, תורה ותפילה, וואוו".

הוא ממש התגלגל מצחוק, "ממש לא, אני
 גר ממש סמוך אליך, כאן באחוזת ברכפלד
 שבמודיעין עילית. תשמע, גם אני התרסקתי
 כשהתחתנת. נגמר לי האור של השדות, של
 מירון. אבל אז נכנסתי לכולל 'לטייל בתורתו'. זה
 חיות חדשה ממש, משהו שלא היה לנו במירון".
 העויתי את פני בסלידה, "מה עובר עליך? כולל?
 מזה יש לך חיות? מה עם כיסופים להשם יתברך?
 ובכלל מה זה 'לטייל' - בתורתו, עוד איזה כולל של
 אנשים יבשים, עכשיו הם מטיילים בתוך התיירה...".
 "לא", הוא שלל ממש, "זה כולל של עיון, הולכים
 עם התורה בעיון".

לא הבנתי כלום, "מה ההתלהבות שלך, מה זה
 משנה עיון או בקיאות - בשעה שהלב כבר הלך
 לעולמו, תהא נשמתו צרורה בצרור החיים".
 "אתה חושב שלא כאב לי בהתחלה?" הוא ענה.
 העיניים שלו היו רציניות, "אבל גיליתי שהכיסופים
 שלנו במירון היו תלויים בכלים שבאו מבחוץ -
 בעצים, בחברים, בפתיחת הלב והמוחין. כשלקחו
 לנו את זה, נפלנו. ככולל הזה, אנחנו לומדים את
 התורות של רבינו בעיון. לאט. מרסקים את התורה
 כל מילה. 'בעיון' זה לימוד שאתה מכניס את התורה
 לראש, ללב, לידיים, לרגליים. אתה פשוט הולך עם
 התורה כל היום. ופתאום, מתוך הדיוק השכלי והעמל
 הזה, מתחיל לנבוע מעיון חדש של כיסופים שלא תלוי
 בשום אור מבחוץ. אתה מבין? זה טעם חדש לגמרי".
 הייתי המום, הם מטיילים וכוספים בתוך התורה
 של רבינו הקדוש. והם מתחיים פה, בתוך החושך. זה
 חידוש שלא היה כמותו מעולם.
 הוא ניצל את הרגע כדי להכות בברזל בעודו חם,
 "היום. בשעה שמונה בערב. מתחיל הסדר ככולל של
 'לטייל'. תעלה על אוטובוס לברכפלד, תגיע לבית שני
 בקלויז הגדול של ברסלב. ניפגש - ובעזרת ה' אתה
 בעולם אחר. מקסימום תבזבז חמש דקות נסיעה".

פרק ט' רמזים של חיים

זה לא קרה ברגע אחד. וזה היה קשה. קשה ומתסכל
 נורא.
 בהתחלה, זה היה נראה לי כמו סיוט. ישבתי מול
 הספר בקלויז, והאותיות ריצדו לי מול העיניים.
 הראש שלי צעק במקלה יחד עם הלב, 'אני רוצה
 מירון, איפה השם יתברך נמצא בתוך כל הדיוקים
 המצומצמים האלו?'
 האברכים סביבי מדברים איתי על 'מיניה וביה', ועל

מירון?!

מיום ליום
 איבדתי עוד ועוד גרגר
 של חמצן לנשמה, הרגשתי
 שאני פשוט מוכרח לנסוע למירון.
 איך אפשר בלי הכיסופים האלו? איך
 אנשים מסוגלים להעביר את החיים ביושב
 שכזה?

העיר סגרה עליי. הבניינים חנקו אותי. אין
 שדות, אין יערות, אין צעקות. רק שגרה, אספלט,
 ומערכת מסודרת שכולם הולכים בה בתלם -
 שיעדו לא ברור - ממנו ברחתי כל השנים. האש
 כבתה לחלוטין.

התחלתי להבין מה קורה לאדם, כשהאור מסתלק
 ואין לו שום התלהבות בלב. סוף סוף קלטתי מה
 ביקשו כל אלו שכמהו למילה של התחזקות, אבל לא
 ידעתי איך משיגים את המעיין המחודש הזה.

מדי פעם הייתי תופס את עצמי, עולה על אוטובוס
 למירון, אבל כשחזרתי פתאום מצאתי את עצמי נופל
 שוב - אל תוך עיר התורה.

אני עומד בבית הכנסת, מחזיק את הסידור, והלב
 שלי קר כמו קרח. המציאות טופחת על פניי.

המילים של התפילה, שפעם היו יוצאות לי מהפה
 כמו להבות אש, הרגישו פתאום כמו חצץ בתוך הגרון.
 חזרתי הביתה בלילות, ויצאתי למרפסת המרובעת
 של מודיעין עילית.

ניסיתי להתבודד כמו פעם. ביערות.

"אבא'לה", לחשתי. הקול שלי נשמע לי חלול, זה.
 "איפה אתה? איפה אני? מה קרה לאש שלי?"

אבל לא נדלקה אש, אפילו לא היתמר עשן. רק
 שקט מקפיא של עיר שישנה מוקדם, בשביל לקום
 מחר, ולהספיק, ולרוץ, ולהתרוצץ.

הרגשתי שאני קורס לתוך עצמי. צעקתי בשקט:
 "אבא, הבטחת שאתה נמצא בכל מקום, אז למה אני
 לא מוצא אותך פה? למה לקחת לי את הכל?"

אבל הפנצ'ר הזה לא היה תקלה זמנית, הוא קנה
 אצלי שביחה.

פרק ח' לטייל בתורתו

וכאן מתחיל סיפור ההתקרבות השני.
 הכרתי רבינו חדש לגמרי - שמעולם לא שמעתי את
 שמעו.

היה זה ביום מן הימים, אפרורי ככל אלו שקדמו לו.
 התהלכתי שפוף ברחוב, ולנגד עיני אני פוגש חבר ישן
 ממירון של מעלה.

זו הייתה ממש החייה, קפצתי עליו בשמחה ויריתי
 לעברו את שאלת השאלות, "נו, מה איתך, חי או מת?"
 הוא חייך בשלווה כזו שכבר לא זכרתי שהיא קיימת
 בכלל בעולם, וענה בפשטות, "אוהו, חי, חיים טובים
 שמעולם לא טעמתי".

מיתות

שכחתי הכל. אני מחפש בנרות אחרי טיפת חיות - ואין. מתגעגע לגעגועים שהיו - ואין. אבל רבינו מלמד אותנו דרך חדשה של התחזקות

קושיות

בלשון של רבינו.

הייתי קם באמצע הסדר, יוצא החוצה לחניה של הקלויז, מרים עיניים לשמיים השחורים של ברכפלד וצועק בלחש, "ריבנו של עולם, מה רוצים ממני פה?! איך החפירות האלו בשכל אמורות להדליק לי את הלב? הנשמה שלי מבקשת רק אותך, אבא, מה לי ולעיון עכשיו?"

חזרתי לסטנדר שוב ושוב, מרגיש שבור ומיואש. ההתחלה הייתה יבשה וסיוזיפית.

אבל בדיוק שם, מתוך ההתעקשות לא לברוח מהמילים הכתובות, התחיל לבקוע האור. לא בפיצוץ של רגש, אלא בסדק קטן של דעת.

שם, בתחתית השבירה שלי בעיר התורה, התחיל התיקון האמיתי, הגילוי העמוק של חיי, במסגרת החיבור לדרך של 'לטייל בתורתו'.

הבנתי שה'עובד' הזה, שבמשך שנים התגאה שהוא 'לא צריך התחזקות' וצחק על אלו שמחפשים תורות שמדברות על שבירה - חייב עכשיו את התורות האלו כמו אוויר לנשימה.

למדנו בעיון את התורה 'כי מרחמם ינהגם', תורה ז' תנינא.

רבינו מביא שם את הפסוק: 'כולם אליך ישרון - לתת אכלם בעיתו'.

הקשינו קושיא עצומה:

'שָׁרְוֹן' זה כיסופים, רצונות, תשוקה אינסופית, כמו שהיה במירון.

ולמה הם משתוקקים?

לקבל אוכל 'בעיתו'.

מה זה 'בעיתו' - על פי שיטת המיניה וביה' הכוונה ל'הארת הרצון'. רצון מופלג להשם יתברך, רצון שלא ידע בכלל מה הוא רוצה.

עוד לפני שהקושיא נגלתה מול עינינו, כבר הייתי מתנווד מול הספר בהתלהבות, ממלמל בגעגוע, "טאטע, רצון מופלג אליך, רצון מופלג, איי..."

ואז, הקושיא:

אז מה קורה כאן? הם כוספים - כדי שיזכו לכסף?!

הקושיא שעסקה בנושא הכל כל כך עמוק של התורה, והכל כך עמוק בלב שלנו, לא נתנה לנו מנוח.

היא הייתה אחת מני רבות, וכולן לא היו רק קושיות יבשות. הן היו מלאות חיים. הן עסקו בתהפוכות הנשמה שאנו חווים בכל רגע.

במסגרת הכולל היו שיעורים ממיטב מגידי השיעורים של 'לטייל בתורתו', התחלנו ללמוד מה זה 'מיניה וביה'. איך לומדים בעיון, ואיך מקשרים מושגים מתחילת התורה לסופה, ומסופה לתחילתה. איך חותרים להגיע אל עומק המשמעות שרבינו הקדוש מגלה לנו.

לאט לאט החלה התובנה לחלחל אל ליבנו.

כן. הרצון המופלג, הוא הרצון הזה.

רוצים

- לרצות - - -

גם כשנמצאים בחיים במצב של 'פנצ'ר בגלגל', ממשיכים לרצות, מתעוררים בכיסופים אינסופיים לה'.

ולפעמים באמצע הלימוד, שמחה רבה, אזעקות... נמלטתי שוב אל החניה, מואר באור גדול, מיתרי נשמתי שחזרו שוב לפעום ניגנו את שירת חייהם:

"ריבנו של עולם, נכון שאני כל כך רחוק. שכחתי הכל. אני מחפש בנרות אחרי טיפת חיות - ואין. מתגעגע לגעגועים שהיו - ואין. אבל רבינו מלמד אותנו דרך חדשה של התחזקות, הוא מלמד אותנו שהארת הרצון המופלאה, היא הרצון לרצות, רצון לכיסופים, רצון לחיות. טאטע, אני רוצה - לרצות אותך, רוצה לכסוף אליך..."

פתאום גיליתי שיש 'רבינו שני'. לא רק הרבי של מירון ושל הכיסופים, אלא הרבי של השבירות, של הקטנות, של הפנצ'רים.

התחלתי ללמוד את ה'ליקוטי מוהר"ן מחדש, הפעם דרך מסלול העיון.

הרמזים של תורה ז' התחילו להאיר ולפתוח לי דרך חדשה לגמרי, עם התקשרות חדשה לגמרי לרבינו שכה אהבתי, אבל - מחדש לגמרי.

למדתי את הגילוי העליון של רבינו הקדוש - 'כיסופים לרצון בעצמו'. הבנתי שכשאני נמצא בקריית ספר, עומד בתפילה בלי טיפת חיות, בלי יער של מירון ובלי קולות - אני לא אבוד.

העבודה שלי עכשיו היא לא לחפש את ההתלהבות שהייתה לי, אלא לכסוף ולהתגעגע לכך שיהיה לי רצון.

עצם הכאב על זה שאין לי רצון, עצם זה שאני מבקש מהשם 'הלואי שהייתי רוצה אותך' - זה כשלעצמו החיבור הכי גבוה שיש.

והמלכות הקדושה אוספת את הרצונות האלו, וחוזרת ונותנת לנו רצון חדש, רצון מופלג ובווער, וחי.

כשכל האורות כבו, העיון בתורות של רבינו - הפך למצפן היחיד שלי.

שם, מתוך השבר הגדול, הבנתי שרבינו קירב אותי פעמיים. בפעם הראשונה הוא קירב אותי דרך האורות של מירון והצעקות ביערות. אבל בפעם השנייה, הוא קירב אותי מתוך הפנצ'ר.

היום אני יודע שהשדות הראשוניים של מירון היו הפרוזודור והכנה לחיים האמיתיים. הטרקלין - הוא אותם שדות, אבל יחד עם היכולת לפתוח את הספר של רבינו ביום חול רגיל ואפור, ולמצוא שם - ודווקא בדרך של עיון פרטני ודקדקני - את המים החיים שנותנים כוח להמשיך לנסוע, גם כשהגלגל נראה מפונצ'ר לחלוטין.

כן. כן.

מירון בקריית ספר.

פלאי פלאות.

אפילוג הדרך ליער

ליל שישי, ר"ח אייר תשפ"ז, מירון.

האוויר של הגליל היה ספוג בריח של פריחת אביב, רווי בעשן של מדורות ראשונות שלפני ל"ג בעומר. השבילים המובילים אל הציון היו עמוסים ביהודים מכל הסוגים, אבל אני חיפשתי דמות אחת.

מצאתי אותה על יד המדרגות העולות לציון של רבי יוחנן הסנדלר.

הוא כבר לא נראה כמו ה'שיכור' שפגשתי בשושן פורים למרגלות ה'שול'. הוא היה לבוש בקפידה, עיניו היו צלולות ומאירות בפיכתון של דעת, ובידו החזיק את החוברת של תורה ד' תנינא.

"זוכר אותי?", שאלתי בחיך.

הוא הביט בי, וניצוץ של זיהוי עלה בעיניו, "איך אפשר לשכוח? היית ה'אוזן' שלי כשהיין דקדושה הוציא ממני את מה שהלב כבר לא יכול היה להכיל".

"לאן פניך מועדות?" שאלתי.

"ליער", הוא ענה בפשטות, "רוצה להצטרף? הדרך ליער שמעל רבי יוחנן הסנדלר - היא הדרך הקצרה ביותר אל הלב".

צעדנו יחד בשביל המתקל כלפי מעלה, משאירים מאחורינו את המולת הציון. הדומייה של הלילה החלה לעטוף אותנו.

הוא נעצר לרגע, נשם עמוק את אוויר ההרים ואמר, "אתה יודע, פעם הייתי בא לפה כדי 'לברוח'. הייתי מחפש את האש שתשרוף את המציאות האפורה של היום-יום. חשבתי שמירון זה ה'יש' וקריית ספר זה ה'איך'".

הוא פתח את החוברת והצביע על התורה, "היום הכל השתנה. העיון ב'לטייל בתורתו' לימד אותי שהתורה היא לא רק מפה בתוך הערפל, היא הדרכים עצמן. פעם, כשלא היו לי מוחין, הייתי מרגיש מת. היום, כל חידוש וכל התחזקות שאני מוציא מתוך דקדוק במילה של רבינו, נותנים לי חיים ממש".

המשכנו ללכת, ואור הלבנה האיר את השביל.

"גם עכשיו", הוא המשיך בלחש נרגש, "אני מגיע למירון, הרבה, ברוך ה'. אבל אני לא בא רק כדי למלא מצברים ריקים, אני בא כדי להביא את ה'דעת' שקניתי בעמל בכולל אל תוך האש של ר' שמעון. פתאום אני רואה במירון חיות אחרת, עמוקה יותר. היום אני מחפש את הדיבור הפנימי שמתחדש לי מתוך התורה. העיון נותן לי כוח להתחדש כאן במירון, ולקחת את ההתחדשות הזאת בחזרה איתי לקריית ספר".

הגענו לקרחת היער.

הוא פנה אליי רגע לפני שנפרדנו אל תוך זרועותיו הפרושות של השם יתברך, "תכתוב את זה", הוא אמר, "תספר להם שרבינו הוא אחד. שכמו שאין באמת מרחק בין הגמרא לעץ ביער, כך אין פירוד בין עומק העיון לשיא הכיסופים. כל זמן שאני לומד ומתייגע בתורה - הלב שלי חי. וכל עוד הלב חי - כל מקום בעולם יכול להיות מירון. וכל שכן, שמירון עצמה היא מירון...".

הוא פנה לעבר העצים הסבוכים, ואני נשארתי שם על השביל, מביט בגבו המתרחק. יודע שזכיתי לראות מטייל אמיתי, שמצא סוף סוף את הדרך שבה הוא מהלך.

הדרן עלך

בערב ראש חודש ניסן התקיים סיום ייחודי במתיבתא בצפת. המעמד החל בתפילת יום כיפור קטן בבית הכנסת העתיק הסמוך לקבר התנא רבי אלעזר המודעי, ומשם המשיכו הלומדים לסעודת מצווה במבנה המתיבתא.

במהלך הסעודה שיתפו האברכים בנקודות שהאירו להם בתורה הנלמדת, והאירו נחתם בריקודים ובשמחה של מצווה לרגל סיום התורה. לפניכם מראות מהמעמד המרומם.

לטייל בעין העדישה

עילית שבעילית

בערב ראש חודש ניסן התכנסו לומדי המתיבתא בקלויז הגדול בברכפלד לסעודת מצווה לרגל סיום תורה ז'. אחרי חודשי החורף שבהם זכו ללמוד את התורה בעיון, התאספו הלומדים לשמוע דברים מהרה"ח ר' שלום מייקוף ור' מרדכי גוטליב שליט"א, ולהתחיל יחד את הלימוד בתורה ז'.

לפניכם גלריית תמונות מהאווירה המיוחדת וההתחדשות של הלומדים סביב שולחנות הלימוד.

לטייל בישיבות הגדולות

ביום שלישי האחרון התכנסו נציגי קבוצות הלימוד של 'לטייל בתורתו' מהישיבות הגדולות למפגש נציגים ייחודי. במהלך הכינוס דנו הנציגים בדרכים להרחבת הפעילות ולהעמקת לימוד העיון בקרב בני הישיבות.

בהזדמנות זו, ברצוננו לעדכן על תוכנית הלימוד המיועדת לקבוצות הבחורים בישיבות הגדולות, הכוללת מערך מבחנים ומלגות מיוחדים. קבוצות נוספות המעוניינות להצטרף למערך הלימוד והמלגות - מוזמנות בעמחה.

לפניכם תמונות מהכינוס:

לעפני יבן פארה דר ספדל

גם אם אתה נמצא אצל הצדיק שנים רבות,
אם אתה עדיין מרגיש שאינך יודע באיזה דרך אתה מהלך
אתה יכול לשנות את זה!

השבת
תופץ אי"ה
חונכת הלימוד
המפורסמת
עם הספות
נפלאות
וחדשות

בתורה

לטייל
בתורתו
לימודי תורה
במקום עבודה

כלל אנשי שלומנו מתחילים
יחד את התורה הזמנית בעיון
תורה די - אבן ה' אלקן

לקבלת החוברת בחזור מגוריים:
04.627.7313

ניתן לקבל את החוברת אצל
נציגי לטייל בתורתו בכל הארץ
לשימוע נציגי וועדים < 9 או בעמודות נדדים פלוס

